

La cultura, eina de transformació

Consell de Govern específic
dedicat a la transversalitat
de la Cultura

11/12/2018

Els castells, sovint, han estat l'expressió de la cultura popular més utilitzats per mostrar valors positius com la cohesió, la força i la lluita en comú per una fita.

Foto: Pinya de la colla Xiquets de Tarragona. Carles Cubos / Departament de Cultura

Presentació

La cultura, política social

Fa gairebé 2.500 anys, el filòsof grec Aristòtil explicava en la seva Poètica com la tragèdia grega exercia una funció social de tipus terapèutic que ell mateix anomenava catarsi (Κάθαρσις): l'obra de teatre representada en escena aconseguia l'efecte de purificació psicològica, de purgatori dels mals de l'ànima. Durant la llarga nit de l'esclavitud nordamericana, els esclaus afroamericans se serviren de les conegudes *works songs* per mirar de fer més lleu la cruesa dels treballs del camp. Sense anar tan lluny, autors tan nostrats com Ramon Llull o Bernat Metge tingueren clar que la literatura era una eina d'utilitat, pragmàtica i eficaç al servei d'uns propòsits ben concrets, més enllà del pur plaer estètic.

Són només tres exemples que il·lustren el reguitzell de funcions i beneficis col·lectius que genera la cultura arreu del món. A casa nostra, en el darrer segle, la cultura és la que ens ha protegit i salvaguardat la llengua de les més greus amenaces. I el front cultural fou també un dels més actius a l'hora de combatre el totalitarisme franquista i el seu programa d'anorreament cultural; com a Portugal, quan aquell abril del 1974 sonaren a la ràdio, a tall de senyal revolucionari, les cançons *E depois do Adeus* i *Grândola Vila Morena*.

Avui ningú no dubta que les revolucions socials del segle xx van permetre a la ciutadania dels països més avançats la consecució d'uns drets bàsics universals, així com l'execució d'unes polítiques de redistribució i reinversió de les riqueses nacionals en les societats del moment, a fi de garantir el progrés general. El segle XXI ha de ser el de la revolució cultural. El de les polítiques públiques que garanteixin una veritable democratització dels drets culturals reconeguts a la Declaració de Friburg del 2008. El segle que comporti tornar a entendre la cultura com la poderosa i pràctica eina de transformació social que és. El segle que posi les persones al centre de les polítiques culturals.

El Govern de Catalunya té molt clar el rol transformador de la cultura. Entenem la cultura, doncs, com un agent essencial per a les polítiques de cohesió i inclusió, així com un motor de creació, d'ocupació i de dinamització econòmica. Concebem les polítiques culturals des d'una òptica transversal, com un dels eixos bàsics del nostre preuat estat del benestar. Una aliada indispensable de les polítiques socials d'un Govern que anhela avançar cap a una societat més lliure, democràtica, arrelada i solidària.

Laura Borràs i Castanyer
Consellera de Cultura

Índex

4

La cultura transversal	5
La cultura i la cohesió social	7
La cultura i l'empresa	13
La cultura i la societat digital	19
La cultura i la internacionalització	25
La cultura i l'educació	31
La cultura i el territori sostenible	39
Resum actuacions	44
Glossari de sigles i acrònims	45

Sobre la cultura construïm un país igualitari i sostenible

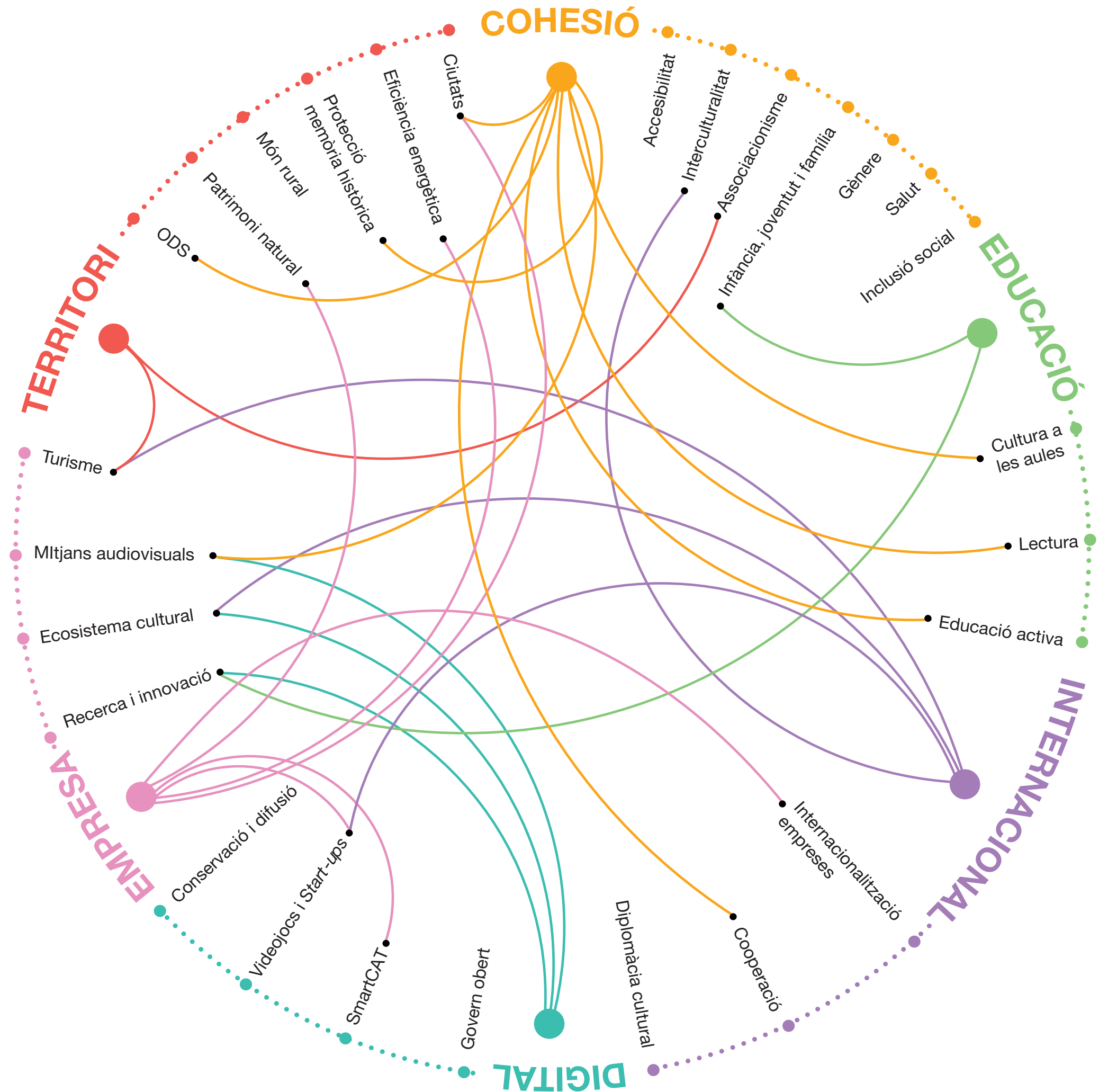
La cultura és transversal i juntament amb els principis d'igualtat i de sostenibilitat basteixen les bigues mestra que sostenen bona part de l'acció del Govern i afecten totes les altres polítiques. Per fer més clara aquesta transversalitat de la cultura, en aquest document hem dividit l'acció de Govern en sis àmbits íntimament relacionats amb la cultura.

- Cohesió social
- Educació
- Internacionalització
- Territori
- Societat digital
- Empresa

Aquests sis àmbits, al seu torn, es divideixen en diferents subàmbits, tot sovint difícils d'emplaçar en un àmbit únic. Per exemple, és clar que la promoció del turisme cultural reforça el teixit empresarial, reequilibra el territori i projecta internacionalment la nostra imatge; o que un programa de regeneració urbana ben plantejat ha de fer que millori la cohesió social.

Tots els àmbits estan interrelacionats, se superposen, es barregen. Són el reflex d'una realitat social rica i complexa.

Amb el cosmograma que presentem només volem mostrar, de la manera més clara i visual possible, aquestes relacions. Volem fer evident que la cultura ho vincula tot i que tot té a veure amb la cultura.

La cultura transversal

6

“Un matí d’orquestra a l’Auditori” és una activitat musical i participativa per a persones amb Alzheimer dissenyada per l’Auditori i Apropa Cultura en col·laboració amb l’ESMUC i l’OBC.

Foto: L’Auditori

La cultura i la cohesió social

La cultura és aquell element que crea vincles entre les persones, que fa que es reconeixin i s'identifiquin com a societat.

La cultura pròpia ajuda també a entendre les altres cultures, a respectar-les i valorar-les, i a establir-hi llaços que ens permetin interactuar i intercanviar.

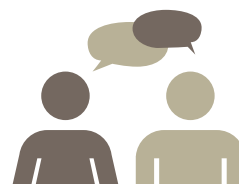
Per això la cultura és un agent tan potent per a la inclusió social d'aquells col·lectius amb risc d'exclusió. Entre les accions transversals del Govern trobem projectes per acostar la cultura a aquells que no hi poden arribar: biblioteques a les presons, música i espectacles per gent que pateix malalties mentals, o programes d'accessibilitat perquè tothom pugui exercir el seu dret a gaudir de la cultura, en són només uns exemples.

En aquest sentit, la impressionant xarxa d'associacions culturals a tots els racons del territori converteix aquestes entitats en un agent imprescindible per integrar persones i ajudar-les a gaudir en plenitud de la cultura.

Una societat més culta i més cohesionada és també una societat més democràtica i més oberta. Més disposada a interrelacionar-se i a comprendre els altres, a gaudir de les diferències o a integrar-les. Per afavorir una relació intercultural són imprescindibles les actuacions sobre les poblacions novingudes perquè adquireixin les habilitats lingüístiques i els coneixements culturals que els permetin formar part de la nostra societat sense renunciar a les seves arrels. De la mateixa manera, cal actuar perquè la societat d'acollida conegui i compregui la cultura de les persones novingudes i s'hi acosti sense pors ni prejudicis.

Fomentar la integració i la interculturalitat

125.000
parelles
lingüístiques

en 15 anys de programa
"Voluntariat per la llengua"

Programa "Apropa Cultura"

Ha portat a espectacles
217.000
Persones en risc
d'exclusió social

Associacionisme,
motor de transformació
i cohesió

Gairebé 500.000
persones participen activament a les
3.243 associacions culturals

1.986

Centres socials
registrats

Més de
100

Teatres, auditoris,
espais singulars,
museus i festivals
formen part del
programa.

Actuacions en marxa

8

1. Inclusió social

- 1.1 Projecte Apropa Cultura.** Ofereix entrades de programacions culturals, tant en equipaments escènics i musicals com patrimonials i museus, a preus reduïts per a col·lectius en risc d'exclusió social. L'objectiu és el d'enfortir les experiències vitals d'aquests col·lectius amb discapacitat i ampliar així el dret de l'accés a la cultura per a tothom. [TASF i altres]
- 1.2 Jornades de Biblioteques Inclusives.** Té l'objectiu d'aconseguir que totes les biblioteques públiques catalanes siguin espais inclusius. Es pretén elaborar unes pautes bàsiques per a totes les biblioteques públiques i disposar de l'estat de la qüestió de l'accessibilitat de les biblioteques a Catalunya. [TASF]
- 1.3 Programa de treballs en benefici de la comunitat a les biblioteques públiques.** S'acullen persones penades a les biblioteques públiques de Girona, Tarragona, Lleida i a la CePSE, per desenvolupar activitats no retribuïdes d'utilitat pública i/o interès social amb la finalitat de servir de reparació a la comunitat per la infracció comesa. [JUS-CIRE]
- 1.4 Suport a les biblioteques de presons.** Conveni vigent des del 2009 i renovat per al període 2017-2021, segons el qual 9 biblioteques de centres penitenciaris estan connectades al catàleg ARGUS, del Sistema de Lectura Pública de Catalunya. Es col·labora en l'adquisició de fons (12.000 €) i la cessió temporal de lots de llibres per a clubs de lectura. [JUS]
- 1.5 Programes d'alfabetització d'adults.** El Consorci per a la Normalització Lingüística atén molts alumnes adults sense alfabetitzar per manca de places a les escoles d'adults. [ENS]
- 1.6 Lletres a les Presons i activitats del Dia Mundial de la Poesia.** El programa Lletres a les Presons busca promoure la literatura a les presons catalanes; en el marc del Dia Mundial de la Poesia s'organitzen tallers literaris i recitals en centres penitenciaris. [JUS]
- 1.7 Observatori Català de la Justícia.** Fòrum d'anàlisi, reflexió, debat i participació en matèries relacionades amb l'Administració de justícia a Catalunya, amb la participació de la DG de Política Lingüística. [JUS]

1.8 Estadística sectorial sobre la comunitat signant i usuaris de la llengua de signes catalana (LSC).

Treball de camp per a la confecció de l'estadística en col·laboració articulada mitjançant un conveni. [TASF]

1.9 Làmines sobre la llengua de signes catalana (LSC). Col·lecció que té com a objectiu donar major visibilitat i incrementar la sensibilitat social envers la LSC, com a patrimoni lingüístic del país i com a llengua pròpia de les persones sordes i sordmudes signants de Catalunya. Material elaborat amb el suport de la Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA). [SLT i INT-Mossos]

2. Infància, joventut i família

2.1 Concurs de booktrailers per a joves de 14 a 18 anys per a dinamitzar i promoure la lectura, la cultura i les biblioteques.

L'objectiu és presentar de manera breu i visual l'atmosfera d'un llibre, sense mostrar-ne la trama completa ni el desenllaç, de manera que suggereixi i generi interès del lector per llegir aquell llibre. [EC-UOC]

2.2 Campanya Escena 25. Campanya social impulsada pel Departament de Cultura que vol afavorir l'accés dels joves d'entre 18 i 25 anys a espectacles de teatre, circ, dansa i concerts, mitjançant un sistema de bonificació dels preus de les entrades. [VEH, EC-Universitats, PRE-CCMA]

2.3 Programes per incentivar la participació de les persones joves a les programacions d'arts escèniques, música i arts visuals de Catalunya a través de la difusió de la programació escènica i musical dels equipaments municipals i de les activitats i programes de foment i del suport a la creació emergent en el marc del Programa de Cultura i la Sala d'Art Jove. [TASF]

2.4 Suport al concurs de còmic Carnet Jove amb l'adquisició de fons per a les biblioteques públiques del Sistema de Lectura Pública de Catalunya. [TASF i ACJ]

2.5 Programa d'arts visuals per a la promoció d'artistes joves. [TASF i ACJ]

2.6 La participació cultural de la joventut catalana 2001-2015. Estudi elaborat pel Consell Nacional de la Cultura i de les Arts. Tracta sobre la participació cultural de la joventut catalana el segle XXI i ho fa a partir de les

enquestes sobre hàbits, pràctiques i consums culturals que ha realitzat el Departament de Cultura des de l'any 2001. [TASF i ACJ]

2.7 Conveni de col·laboració entre l'Agència Catalana de la Joventut i l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural en el marc del Programa de Descomptes del Carnet Jove a les persones titulars del carnet i les titulars pel Pack Jove 2017 en format digital. [TASF i ACJ]

2.8 Convocatòria específica dels certificats de català per als interns en centres de justícia juvenil. Conveni amb el Departament de Justícia actualment en tràmit de signatura. [JUS]

3. Accessibilitat

3.1 Col·laboració, cooperació i supervisió en el Pla d'Accessibilitat dels equipaments escènics i musicals 2016-2020. Elaborat per la DG de Cooperació Cultural d'acord amb la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat, preveu fomentar i millorar les condicions de l'accessibilitat a les instal·lacions, impulsar serveis, programes i continguts per a persones amb discapacitat o en risc d'exclusió social, i formar el personal dels equipaments per atendre aquests col·lectius. [TASF]

3.2 Projecte europeu «Accessible Culture & Training» i desenvolupament d'un Massive Open Online Course (MOOC) en accessibilitat a les arts escèniques. Projecte liderat per la UAB, en què col·labora la DG de Cooperació Cultural, Trànsit Projectes, l'ECQA, l'agència d'accessibilitat INTER, la companyia de teatre NTGent i les universitats d'Anvers, Viena i Belfast. Se centra en la promoció de la igualtat d'oportunitats i d'accessibilitat als esdeveniments culturals en tots els països i idiomes, i pretén qualificar el perfil d'expert en accessibilitat per a les arts escèniques amb la finalitat d'apoderar tota la ciutadania. [EC]

3.3 Programa d'accessibilitat als museus i centres d'art, i desenvolupament de l'aplicació MUSA. Elaborat d'acord amb la Llei 13/2014, d'accessibilitat, preveu millorar les condicions de l'accessibilitat, impulsar serveis, programes i continguts per a persones amb discapacitat o en risc d'exclusió social, i formar el personal dels equipaments per atendre'ls. L'aplicatiu MUSA és una eina que permet fer un diagnòstic molt acurat del grau d'accessibilitat de cada equipament i ofereix alternatives per a les barreres físiques i comunicatives. [TASF]

4. Salut

4.1 Projecte Biblioteques i salut mental. Impulsat pel Servei de Biblioteques, consisteix en una col·laboració entre la Central de Biblioteques de les Terres de l'Ebre, l'Institut de Salut Mental Pere Mata d'Amposta i els Serveis Territorials de Cultura a les Terres de l'Ebre per visibilitzar els malalts mentals (trastorn bipolar i TDHA) amb una acció a càrrec de personal sanitari i de biblioteques públiques al voltant del Dia Mundial de la Salut Mental. [SLT, TASF, ENS, EC i PRE]

4.2 Curs «Arts in Health». Organitzat pel Museu Nacional d'Art de Catalunya i la International Arts Health Foundation, intenta fer veure a professionals de la salut i del patrimoni cultural com el museu pot tenir un paper rellevant considerant les arts com un recurs terapèutic. Els museus catalans seran part integrant del projecte ComSalut (comunitat i salut) com a actius de salut en el marc de la prescripció social o no medicamentaltitzada. [SLT-ICS]

4.3 Lletres i Salut. Programa de promoció de la literatura a través de conferències sobre temes que relacionen la salut amb la literatura, en el marc del Pla Interdepartamental i Intersectorial de Salut Pública (PINSAP). [SLT]

4.4 Píndoles de salut. Programa que té per objectiu actualitzar el fons de ciències de la salut de les biblioteques de les comarques tarragonines, facilitar i divulgar la lectura de llibres de salut i apropar a les biblioteques tarragonines activitats divulgatives al voltant de la temàtica de la vida saludable. [SLT i URV]

4.5 Marató de donacions de sang a la biblioteca. La biblioteca participa en la preparació i difusió de l'acte i el Banc de Sang i Teixits assumeix les despeses de l'activitat, RH i materials de difusió. [SLT, Banc de Sang i Teixits]

4.6 Biblioarreu. Servei de préstec de llibres, DVD i jocs a l'Hospital Josep Trueta de Girona. [SLT, Hospital Josep Trueta]

Totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a la cultura i al desenvolupament de llurs capacitats creatives individuals i col·lectives

[art. 22.1, Estatut d'Autonomia de Catalunya]

5. Gènere

- 5.1 Activitats de difusió de les dones a través de les propostes museogràfiques del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (dones científiques i tècniques) i del Museu d'Història de Catalunya.** Conveni de col·laboració de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural amb l'Institut Català de les Dones. [PRE-ICD]
- 5.2 Commemoracions culturals.** En els darrers anys s'han orientat les propostes de les efemèrides que es commemoren en un sentit paritari i amb la voluntat expressa de donar visibilitat a les dones que hagin destacat en els camps de la cultura i de les arts. [PRE]
- 5.3 Conveni de col·laboració per a la cessió d'exposicions produïdes per l'Institut Català de les Dones per itinerar a les biblioteques.** Celebració del Dia de les Escriptores a la Biblioteca Pública de Girona Carles Rahola, a la Biblioteca Pública de Lleida i a la Biblioteca Pública de Tarragona. [PRE-ICD]
- 5.4 Dones dramaturgues de principis de segle xx.** Col·laboració del TNC amb l'Institut Català de les Dones per a col·laboracions puntuals i assessoraments en matèria d'equitat i perspectiva de gènere. [PRE-ICD]
- 5.5. Activitats de difusió de les dones a través d'exposicions, tallers i conferències en el conjunt de la Xarxa d'Arxius Comarcals de Catalunya.**

6. Interculturalitat

- 6.1 Acolliment lingüístic per a la integració social de les persones immigrades.** El Consorci per a la Normalització Lingüística planteja l'acolliment lingüístic com un programa de concert en què tots els centres de normalització lingüística tenen com a objectiu facilitar la igualtat d'oportunitats, evitar situacions d'exclusió i facilitar la cohesió social a través de l'aprenentatge de la llengua. [PRE-DG Administració Local]
- 6.2 Mostra de Cinema Espiritual.** Esdeveniment cinematogràfic anual que posa en valor la presència de l'espiritualitat en la cultura audiovisual, fa visibles les diferents manifestacions religioses i espirituals i contribueix a afavorir el diàleg interreligiós i la cohesió social. La Filmoteca de Catalunya és un dels espais en què es projecten pel·lícules i llargmetratges. [JUS – DG Afers Religiosos]

6.3 Mesa per a la diversitat en l'Audiovisual. Iniciativa vinculada al Consell de l'Audiovisual de Catalunya que agrupa persones de diversos àmbits especialitzades en comunicació i diversitat cultural. Té per objectiu analitzar i millorar la representació de la immigració en els mitjans audiovisuals, per tal de fomentar la convivència i la cohesió social. Entre d'altres actuacions, la Filmoteca de Catalunya projecta 14 pel·lícules en el marc de la XII Edició Mostra de Cinema àrab i mediterrani de Catalunya. [TASF i PRE-CAC]

6.4 Protocol per a les intervencions arqueològiques i antropològiques que afectin jaciments relacionats amb la religió jueva. Conveni de la DG Patrimoni Cultural signat amb el llavors Departament de Governació i la comunitat israelita de Barcelona i la Federació de Comunitades Judías de Espanya, fins al 2019 (prorrogable 4 anys més). [JUS-DG Afers Religiosos]

6.5 Pla Integral del Poble Gitano a Catalunya 2017-2020. Els objectius del nou pla emplacen el Departament de Cultura a promoure la cultura gitana com a part de la cultura catalana, fent difusió dels seus valors i de la seva contribució a la cultura de Catalunya. [TASF]

6.6 La dimensió social del Voluntariat per la Llengua (VxL) i les parelles lingüístiques. En el marc del VxL s'han establert 4.423 acords de col·laboració amb entitats i establiments. El programa, que en quinze anys ha format 125.000 parelles, s'ha reforçat des d'un punt de vista sectorial, amb 2.311 parelles lingüístiques en diversos àmbits: empreses, justícia, esport, sanitat, diversitat funcional, diversitat religiosa, etc.

6.7 «Aprenem català des de...». Materials que proporcionen un primer contacte amb la llengua catalana, alhora que permeten entendre i practicar frases quotidianes, tot facilitant les comunicacions amb la societat d'acollida. Se n'han fet edicions des de l'àrab, el francès, l'urdú, l'amazic, el panjabi o el xinès. [TASF i PRE]

7. Associacionisme

7.1 Grup de treball «Revetlles amb precaució». Participació d'un tècnic del Servei de Promoció i Dinamització de la DG de Cultura Popular i Associacionisme Cultural a les reunions del grup de treball i difusió de les campanyes de sensibilització. [INT]

Noves Propostes

A Propostes de convenis i altres col·laboracions

- **Modificació del Decret del Consell Social de la Llengua de Signes Catalana per incorporar el Departament de Salut en l'esmentat Consell.** El Consell Social de la Llengua de Signes Catalana congrega els organismes del Govern vinculats a la promoció i el suport de la llengua de signes catalana, juntament amb les entitats socials que representen les persones usuàries. En els debats s'ha posat de manifest que, atès que la detecció de la sordesa es produeix, en una part important dels casos, en la primera infància i, lògicament, en un entorn sanitari, seria convenient la implicació del Departament de Salut com a membre de l'esmentat Consell. [SLT]
- **Convocatòria específica dels certificats de català per als interns en centres de justícia juvenil. Conveni amb el Departament de Justícia actualment en tràmit de signatura.** [JUS]
- **Organització de sessions de formació sobre seguretat ciutadana a les biblioteques públiques i foment de la lectura mitjançant clubs de lectura de novel·la negra.** Actuació prevista per al 2019, pendent de valoració. [INT]
- **Projectes de col·laboració en el marc de les competències concurrents entre la DG del Patrimoni Cultural i la DG de Memòria Democràtica (Memorial Democràtic).** Conveni de col·laboració en fase de redacció, per articular projectes relacionats amb els drets humans, camps de concentració de la Guerra Civil i la postguerra, fonts primàries d'informació i en l'àmbit de l'arxivística (Servei de Coordinació General d'Arxius, ANC). [JUS]
- **Donacions d'objectes del Memorial Democràtic en dipòsit al Museu d'Història de Catalunya.** Conveni de col·laboració entre l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i el Memorial Democràtic, en tràmit de formalització i signatura, per un període de 4 anys amb possibilitat de pròrroga. [JUS]

Formar part d'associacions culturals ajuda a cohesionar la societat.

Foto: Cercavia, Carles Cubos

/ Departament de Cultura

L'audiovisual és un dels sectors més actius i internacionalitzats. Catalunya s'ha convertit en un gran plató de rodatge per a les empreses cinematogràfiques.

La cultura i l'empresa

L'economia creativa i del coneixement ha esdevingut un dels principals motors dels països més desenvolupats del món, i està considerada com un dels filons d'ocupació sostenible i de qualitat per a un futur immediat.

Alguns països han fet de la producció i distribució global de productes culturals com la música, el cinema o tots aquells vinculats amb els drets d'autor, la primera font d'ingressos.

Però els productes culturals són singulars perquè tenen relació amb la identitat dels pobles i, en moltes ocasions, són únics i irremplaçables. Per això és necessari comptar amb una indústria pròpia que tingui una ambició global, però que begui de les nostres fonts i les nostres tradicions.

Aquest, per exemple, és el cas dels elements patrimonials, tant culturals com naturals, que ens fan singulars i que atrauen milions de turistes cada any. Com mostren les enquestes, una immensa majoria de les persones que decideixen visitar el nostre territori ho fan per gaudir de l'arquitectura dels nostres pobles, de l'oferta cultural, dels festivals, de la natura... Tenim a les nostres mans establir les bases perquè aquesta sigui una activitat que aporti riquesa al nostre país, però que sigui sostenible i no malmeti el patrimoni. També cal treballar perquè els seus beneficis arribin a tot el territori, perquè compta amb molts elements culturals i naturals de gran valor.

Motor de l'economia i l'ocupació

36.596 = 33,4 %
Empreses culturals De les empreses culturals de l'Estat

Sector del llibre català 51% de l'estat espanyol
Factura 1.140 milions d'euros

Sector cultural ocupa

168.700 persones, un 5,2% de l'ocupació de Catalunya, superior a sectors com el químic o el de l'agricultura.

Museus

22,9 milions de visitants any
9/10 Turistes afirmen que el motiu de la seva visita a Barcelona és el patrimoni arquitectònic i cultural

Les visites anuals amb entrada a l'obra de Gaudí 10,3 milions, més que el Louvre o el British Museum

103 festivals de música anuals

1,6 milions de visitants

Primavera Sound 225.000 60% estrangers	Sònar 126.000 46% estrangers	Mobile World Congress 107.000 68% estrangers

Actuacions en marxa

14

1. Ecosistema de la cultura i la llengua

1.1 Programa de préstecs per a actiu i circulant per al sector cultural. Préstecs per finançar projectes relacionats amb la producció, distribució, comercialització i difusió, exhibició o protecció de béns i/o serveis culturals. L'ICF formalitza i gestiona els préstecs, que compten amb l'assumpció d'una part del risc per part del Departament de Cultura. [VEH-ICF]

1.2 Clúster Audiovisual de Catalunya. Té com objectiu millorar la competitivitat de les seves empreses i fer de l'audiovisual un dels sectors industrials, econòmics i culturals estratègics del país, per aconseguir, d'aquesta manera, generar riquesa. Formen part del Clúster empreses i institucions dels àmbits de la producció, serveis de producció, postproducció, VFX, distribució, exhibició, operadors de ràdio i televisió, TIC audiovisual, telecomunicació, fotografia, realitat virtual, videojocs i publicitat. [EC-ACCIÓ]

1.3 Impuls del patrocini i del mecenatge en l'àmbit de la cultura. La Comissió de Cultura del Parlament de Catalunya es va adherir el 2016 al manifest «A favor d'una major implicació social en el foment de les arts i la cultura: compromís amb el mecenatge cultural», impulsat per l'Ateneu Barcelonès i el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts, segons el qual s'insta al Govern la redacció i aprovació d'una llei de mecenatge d'acord amb el marc competencial de l'Estatut. [VEH]

1.4 Òrgans de governança de la política lingüística. L'impuls de la política lingüística, la seva aplicació transversal i la coordinació interdepartamental s'organitza en la DG de Política Lingüística, la Comissió Tècnica de Política Lingüística i la Xarxa Tècnica de Política Lingüística, en les quals hi participen representants de tots els departaments. El Departament d'Ensenyament té representació en el Consell d'Administració i el Ple del Consorci per a la Normalització Lingüística, mentre que el Consorci del Centre de Terminologia (TERMCAT) incorpora quatre persones en representació de la Generalitat, designades per les conselleries respectives de Cultura, d'Ensenyament, de Treball, Afers Socials i Famílies, i d'Empresa i Coneixement. [ENS, TASF i EC]

1.5 Consell Social de la Llengua Catalana. Regulat pel Decret 116/2005, de 14 de juny, del Consell Social de la Llengua Catalana, és l'òrgan d'assessorament, consulta i participació social en la política lingüística del Govern de la Generalitat. En són vocals membres representants del Consell Escolar de Catalunya, Consell Interuniversitari de Catalunya, Consell Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica, Consell Nacional de Dones de Catalunya, Consell Nacional de Joventut, CCMA, etc.

1.6 Actuacions de millora de la competència lingüística en l'àmbit de la justícia. [JUS]

- **Acord de col·laboració 2015-2020 amb el Departament de Justícia i els cinc consells de col·legis professionals** (notaris, advocats, procuradors, registradors de la propietat i graduats socials), per tal de fomentar l'ús del català al sector i millorar la competència lingüística dels professionals.
- **Cursos de català per a l'Administració de justícia i professionals del dret**, i cursos de llenguatge jurídic en línia a l'Aula Mestra: cessió de la plataforma d'aprenentatge en línia, materials del Parla.cat, gestió del sistema i formació de formadors.
- **Voluntariat per la llengua en l'àmbit de la justícia.** Es faciliten voluntaris per fer parelles lingüístiques amb interns des de l'any 2009. L'any 2017 es van fer 77 parelles en 6 centres de justícia participants.
- **Campanya «En català, també és de llei».** Col·laboració amb el Departament de Justícia per a la compartició de la campanya, cessió de materials i exposició itinerant. A més, s'elaboren recursos específics com Optimot / Dret (models de documents i consultes lingüístiques en línia).
- **Comitè Terminològic de Dret.** Impulsat pel TERMCAT, té com a tasca principal completar i tenir actualitzada la terminologia catalana que es difon en l'àmbit jurídic, amb consens i implicació de diverses institucions de referència en el sector.

2. Turisme

- 2.1 Impost sobre les estades en establiments turístics i Fons per al foment del turisme.** L'impost finança el Fons com a mecanisme destinat a finançar polítiques turístiques per al millorament de la competitivitat de Catalunya com a destinació turística i garantir-ne la sostenibilitat. Es destina una aportació a projectes de protecció, preservació, recuperació i millorament dels recursos turístics de l'àmbit cultural. [VEH i EC]
- 2.2 Any Europeu del Patrimoni Cultural 2018.** La commemoració, aprovada pel Parlament Europeu i el Consell d'Europa, vol sensibilitzar la societat sobre la història i els valors europeus, reforçar un sentiment d'identitat comú i posar en valor les possibilitats que ofereix el nostre patrimoni cultural per al desenvolupament de la societat. [TES i EC-ACT]
- 2.3 Any del Turisme Cultural (2018-2019).** Iniciativa per a la promoció del turisme cultural que articula un seguit d'accions específiques, amb una dotació econòmica específica de 2,8 M €. El sector turístic i el sector cultural de Catalunya estan plenament implicats en l'organització i execució de les diferents actuacions, siguin de pròpia creació o proposades pels departaments de Turisme i Cultura. [EC-ACT]
- 2.4 Establiment de processos de comercialització de productes que ofereix el MNAC** i que poden ser d'interès en la promoció del turisme a Catalunya. [EC-ACT]
- 2.5 Posicionament del patrimoni cultural català en fires i espais de promoció turística.** Col·laboració de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural amb l'Agència Catalana de Turisme per facilitar la presència del patrimoni en fires, tallers i espais de promoció turística, així com per a la gestió d'un espai del Museu d'Història de Catalunya com a oficina de turisme i punt de botiga. [EC-ACT]
- 2.6. Visitmuseum, plataforma de continguts digitalitzats dels museus catalans.** Gestionada per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, incorpora textos i audioguies en diversos idiomes i es preveu que integri properament imatges, vídeos, dades de localització, etc. [EC-ACT]

3. Mitjans audiovisuals

- 3.1 Suport a la professionalització del sector audiovisual** mitjançant el foment de la producció, la distribució, l'exhibició i la difusió dels projectes impulsats per les empreses catalanes. La Llei 15/2014, del 4 de desembre, de l'impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques i de foment del sector audiovisual i la difusió cultural digital articula el Fons per al foment de la difusió cultural digital i de la indústria audiovisual de Catalunya, sense dotació des de la declaració d'inconstitucionalitat de l'impost. [VEH]
- 3.2 Supernit a les Biblioteques.** Projecte que té per objectiu fer arribar als més petits la importància de la lectura. El Club Super3 va idear una aventura multitudinària, simultània i transmèdia per tot el territori, desenvolupada a través del web i en una acció presencial en què els nens i nenes van participar simultàniament des de les biblioteques públiques. El 2018 hi han participat 273 biblioteques públiques de 254 municipis de Catalunya, amb una assistència de 6.479 nens i nenes. [PRE-CCMA]
- 3.3 Premis Gaudí.** L'objectiu principal de l'Acadèmia del Cinema Català és organitzar els Premis Gaudí i dotar-los del prestigi i segell d'altres premis similars existents a Europa i arreu del món, per difondre i promocionar les millors pel·lícules, artistes i tècnics del sector cinematogràfic català. [PRE-CCMA]
- 3.4 «Katalonski».** Sèrie de 13 programes en els quals es viatja a un país diferent per descobrir on viuen i com són els aprenents i apassionats de Catalunya, que ho expliquen en català. És una producció de TVC en coproducció amb Broadcaster Audiovisual Services i La Lupa Produccions, amb el suport i la col·laboració de la Direcció General de Política Lingüística, l'Institut Ramon Llull i el Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència. [PRE-CCMA i AERIT]
- 3.5 Col·laboració de les biblioteques públiques en la difusió i sensibilització social de les malalties tractades a la Marató de TV3.** [PRE-CCMA]

4. Recerca i innovació

- 4.1 Estratègia de recerca i innovació per a l'especialització intel·ligent de Catalunya (RIS3CAT).** Les indústries culturals i de l'experiència conformen un dels set àmbits sectorials líders. En aquest sentit, la cultura també és al centre de l'impuls de la innovació digital, en particular en el desenvolupament de productes culturals (especialment els videojocs) vinculats amb el turisme i l'educació. [EC]
- 4.2 Finançament d'institucions i centres de recerca en els àmbits de la cultura, la llengua i el patrimoni: Institut d'Estudis Catalans i Fundació Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC).** [EC]
- 4.3 Convocatòria de subvencions per a projectes quadriennals de recerca en matèria d'arqueologia i paleontologia.** Sistema d'ajuts per als equips d'investigació que programin projectes de recerca arqueològica. Els ajuts s'han d'associar a projectes amb projecció científica i que tinguin caràcter aplicable, alhora que hauran de pertànyer a processos associats a la consolidació dels equips de recerca que els desenvolupin. [EC-AGAUR]
- 4.4 Actuacions de divulgació de la cultura científica i tecnològica a través de la cultura i els equipaments culturals:**
- **Codeclub a les biblioteques.** El projecte consisteix en la realització de tallers de programació d'ordinadors per als usuaris de 10 a 12 anys de les biblioteques. Realització de 12 tallers a 91 biblioteques del territori per a 12-15 usuaris. [Conveni UOC, UPC i UdG]
  - **Col·lecció de contes.** 'Els contes de la Laura i en Joan' que tenen per objectiu acostar el món de la recerca científica de Catalunya als infants d'entre 6 i 10 anys, divulgar-ne la seva funció social i fomentar les vocacions científiques. 20 sessions del programa "Viu la recerca amb la Laura i en Joan" en bibliobusos de la Diputació de Barcelona i del Departament de Cultura. [DIBA]
- 4.5. Actuacions en el marc de la visió per computador.** Col·laboració dels arxius amb el Centre de Visió per Computador de la Universitat Autònoma de Barcelona. [EC, UAB i PDAP]

“
 La llibertat
 és una llibreria
 [Joan Margarit]
 ”

Noves propostes

A. Acord del Govern per a la protecció, conservació i difusió del patrimoni cultural i natural de Catalunya.

El patrimoni natural, cultural i paisatgístic són elements clau per a la sostenibilitat territorial i constitueix un capital important per al territori, per la qual cosa cal impulsar polítiques de desenvolupament sostenible basades en un turisme respectuós, de qualitat i no massificat que n'afavoreixi la conservació i l'acreixement. [EC i TES] Aquest acord també està inclòs en l'àmbit de Territori Sostenible.

B. Propostes de convenis i altres

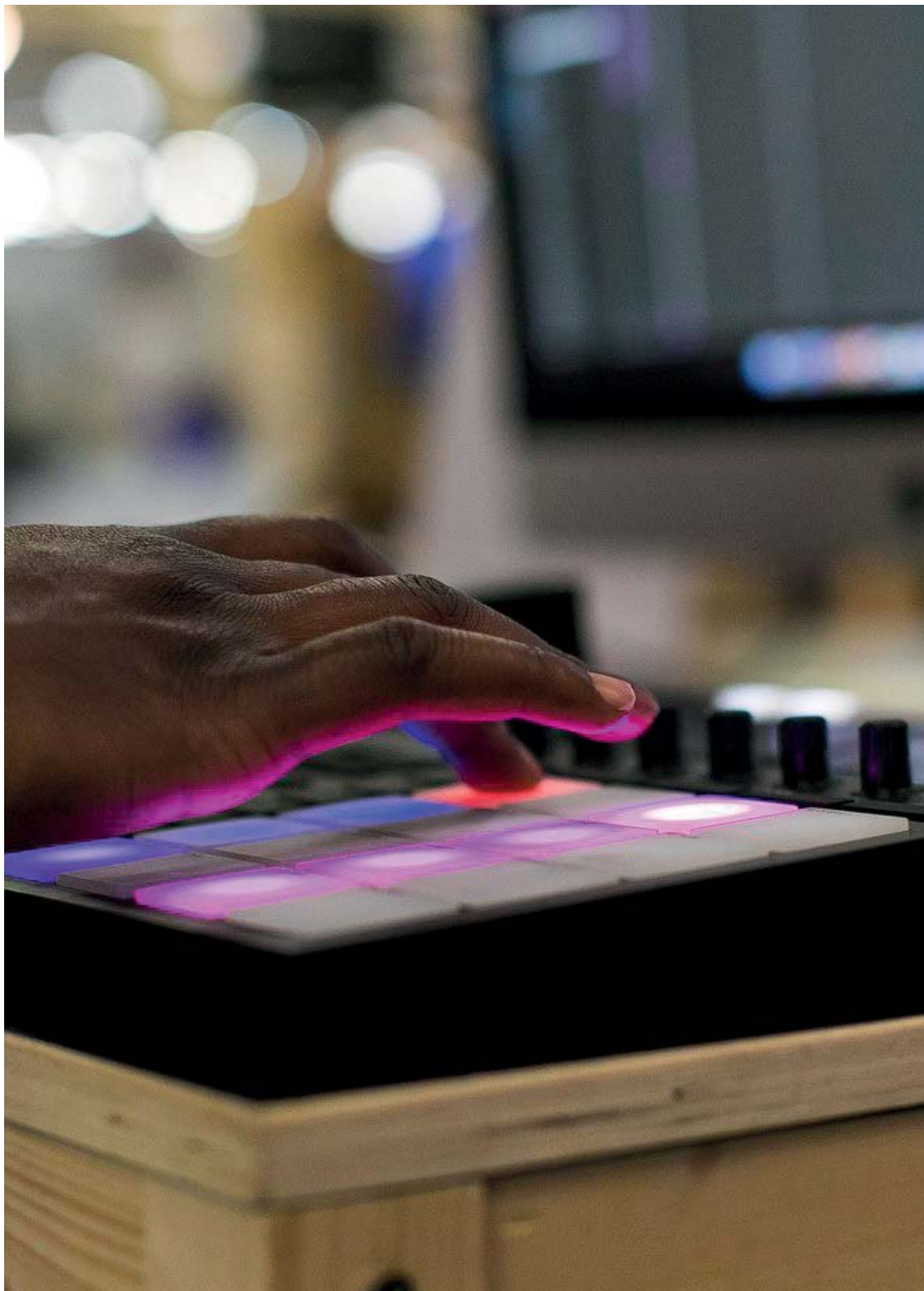
col·laboracions. Impuls del patrocini i del mecenatge en l'àmbit de la cultura. La Comissió de Cultura del Parlament de Catalunya es va adherir el 2016 al manifest «A favor d'una major implicació social en el foment de les arts i la cultura: compromís amb el mecenatge cultural», impulsat per l'Ateneu Barcelonès i el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts, segons el qual s'insta el Govern la redacció i aprovació d'una llei de mecenatge d'acord amb el marc competencial de l'Estatut. [SLT]

- Es proposarà la creació d'un grup de treball format pels departaments de Presidència, Empresa i Coneixement i Cultura per potenciar la producció audiovisual, acollir els grans centres de producció del sud d'Europa de plataformes com Netflix, Movistar o HBO i fer front comú en la captació de grans *players* com Youtube, Facebook o Apple.

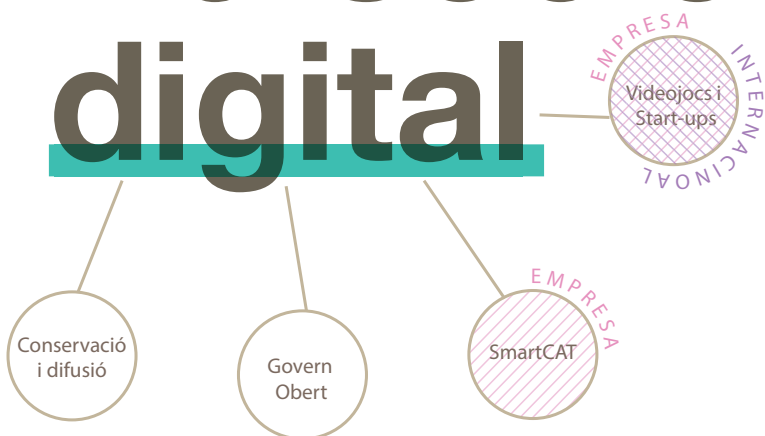
El Museu Dalí és un dels grans atractius del turisme cultural del nostre país i generador d'equilibri territorial.

Foto: Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2017

Catalunya és una referència mundial en el sector de les noves tecnologies i cultura amb congressos com el MWC, el Sónar+D, el Loop o el BCN Games World.

La cultura i la societat digital

Les maneres de crear, de consumir i, en definitiva, de gaudir de la cultura han canviat radicalment. Sectors com el de la música o el cinema han conegut una transformació profundíssima que ha trencat amb esquemes que semblaven immutables i han creat un nou món ple d'oportunitats fins ara impensables.

L'e-cultura és un dels sectors estratègics assenyalats a l'estratègia RIS3CAT. Bona part de les start-ups que neixen i de les empreses que inverteixen a Catalunya abasten àmbits vinculats amb la cultura, les arts, el disseny o el lleure. Són empreses creatives i basades en el coneixement i busquen un entorn favorable, amb ciutats ben connectades, amb professionals d'alt nivell i capaces d'atraure talent.

Des del Govern donem suport a aquest sector amb préstecs per a emprenedors digitals, amb incubadores empresarials, formació universitària i professional d'alt nivell i amb fires i mercats professionals que ens marquen com un territori obert a la innovació i amb un posicionament global. El "Pla de cultura digital" recull aquestes ambicions i marca la línia d'impuls en els propers anys.

Innovació digital

El sector del videojoc és un dels més actius

La facturació dels videojocs ha tingut un increment del **590%**

El nombre d'empreses ha crescut un **88%** en 6 anys

Start-ups

1.121 Catalunya

184 Culturals

- 71 Mitjans i continguts
- 54 Gaming
- 38 Cinema, vídeo i fotografia
- 21 Música

Cultura digital en línia

Optimot

És el **3r** servei web de la Generalitat amb més sessions

més d'1 milió d'usuaris en els darrers 3 mesos

Actuacions en marxa

20

1. Sistemes de conservació i difusió de la cultura i la llengua

- 1.1 Parla.cat, Aula Mestra, Dictats en línia i Itineraris d'aprenentatge en línia.** Projectes de la DG de Política Lingüística en col·laboració amb el Departament d'Ensenyament. Són eines per a l'aprenentatge del català en l'entorn digital utilitzades en aules d'acollida i en instituts. [ENS]
- 1.2 Portal web de l'Optimot i serveis de traducció automàtica en línia.** L'Optimot és un servei que ofereix la DG de Política Lingüística en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Catalans i el Centre de Terminologia TERMCAT. Consta d'un cercador d'informació lingüística que ajuda a resoldre dubtes sobre la llengua catalana. Quan les opcions de cerca no resolen el dubte lingüístic, es pot accedir a un servei d'atenció personalitzada.
- 1.3 Desenvolupament del web de l'Agenda Cultural i d'una aplicació mòbil.** El projecte consta de la millora tecnològica del model de gestió i de control de qualitat del web de l'Agenda Cultural, a més del desenvolupament d'una aplicació mòbil que n'integri l'oferta (informació dinàmica) conjuntament amb la informació del patrimoni cultural, dels museus i d'altres equipaments culturals (informació estàtica). [VEH-DG Atenció Ciutadana i PDAP-CTTI]
- 1.4 Projecte de Biblioteca Digital.** Nascut per donar resposta a les necessitats de preservació, difusió i reutilització dels continguts digitals, es compon d'un repositori institucional en accés obert, per a tota la documentació no administrativa generada pel Departament de Cultura, i d'una interfície de consulta única, que integrarà tots els dipòsits de la Generalitat i des d'on els usuaris podran accedir als recursos. El repositori institucional es crea com un model aplicable a altres departaments. [VEH-DG Atenció Ciutadana i PDAP-CTTI]
- 1.5 Tutela de les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat (BEG).** Formen part del Sistema Bibliotecari de Catalunya, juntament amb la Biblioteca Nacional de Catalunya, el Sistema de Lectura Pública de Catalunya, les biblioteques universitàries i les de centres d'ensenyament no universitari.

Sota la tutela del Servei de Biblioteques, compten amb el suport tècnic dels Serveis Digitals del mateix servei. [EC-Universitats]

1.6 Ecosistema Digital del Patrimoni Cultural.

Projecte d'integració d'informació sobre patrimoni cultural de Catalunya per bastir un ecosistema integrat d'informació liderat pel Departament de Cultura i que resta obert a la participació de les diputacions provincials catalanes, i a d'altres institucions, entitats del país i a la ciutadania. [PDAP-CTTI]

1.7 Catàleg i sistema compartit de gestió

bibliotecària. Permet la gestió de subscripcions digitals, línia anella científica, repositoris i preservació digital: Fem memòria, Memòria Digital de Catalunya, Revistes Catalanes amb Accés Obert, Transcriu-me!!, Recercat, Magatzem cooperatiu (GEPA).

2. SmartCAT i innovació tecnològica

- 2.1 SmartCAT.** Té l'objectiu de convertir Catalunya en un «Smart Country» de referència internacional que aprofiti l'ús de la tecnologia i la informació digital per innovar en els serveis públics, impulsar el creixement econòmic i promoure una societat més intel·ligent, sostenible i integradora. Les indústries de la cultura i del lleure hi tenen un rol important, especialment a través de la potenciació de les principals fires i congressos tecnològics internacionals, com el Sònar+D o el Barcelona Games World. [PDAP]

3. Videojocs i start-ups

- 3.1 Suport als principals esdeveniments dels àmbits dels videojocs i les noves tecnologies: Gamelab Barcelona (Congrés internacional de videojocs i oci interactiu), BCN Games World, Sònar+D, Primavera Pro.** [EC-ACCIÓ, PDAP-Secretaria de Telecomunicacions, Ciberseguretat i Societat Digital]
- 3.2 Programa de préstecs participatius per a emprenedors digitals.** Préstecs aportats per l'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC) a través de l'ICF per facilitar l'activitat i donar suport financer als emprenedors culturals digitals en les fases inicials dels seus projectes. Financen empreses culturals digitals

“
La màquina tecnològicament més eficient
que l'home ha inventat és el llibre

[Northrop Frye]
”

amb projectes empresarials de creixement o de serveis digitals interactius: desenvolupament d'aplicacions jocs i/o plataformes de consum o distribució de béns i productes en línia. [VEH-ICF]

3.3 Start-ups de cultura digital i les incubadores Gamebcn i UPF Starting Lab i presència al «4 Years From Now» (4YFN). Coordinació de les presències de l'ICEC i ACCIÓ al 4YFN, en el marc del Mobile World Congress. El 2018 hi han participat 12 *start-ups* i 2 incubadores de Catalunya. L'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC) hi és present amb estands sota la marca d'internacionalització, Catalan Arts, a disposició de les empreses catalanes de cultura digital per impulsar la seva notorietat a nivell internacional. [EC]

3.4 Formació de professionals de videojocs i col·laboració entre graus. S'estan iniciant converses amb el Departament d'Ensenyament per temes de formació continuada de professionals de videojocs i de col·laboració entre graus universitaris tecnològics i humanístics. [ENS]

4. Govern obert: administració electrònica i arxiu electrònic

4.1 Coordinació tècnica i impuls interdepartamental del projecte ARESTA (Arxiu Electrònic Segur i Tramitació Administrativa). Projecte orientat a donar una solució global a la gestió de la documentació electrònica de la Generalitat. Es fa el seguiment de la implementació del model ARESTA a les aplicacions corporatives i departamentals de la Generalitat. [PDAP-Oficina de Processos i Administració Electrònica-CTTI]

4.2 Coordinació del grup de treball gestió documental del Districte Administratiu de la Generalitat de Catalunya. Té l'objectiu d'establir un nou model organitzatiu al nou emplaçament i evitar el trasllat de documentació sense vigència administrativa. [VEH, JUS i TES]

4.3 Coordinació tècnica de la digitalització de documentació i de la codificació d'unitats administratives en l'àmbit de l'arxivística. [PRE]

4.4 Campanya de conscienciació a les biblioteques «Internet + Segura. La ciberseguretat comença amb tu», adreçada a la ciutadania. Realització de tres tallers de ciberseguretat en 6 biblioteques per informar sobre els riscos i les bones pràctiques a l'hora de navegar per Internet i fer servir les noves tecnologies. [PDAP-CESICAT]

4.5 Actuacions de coordinació en matèria d'arxius, especialment en relació a l'arxiu electrònic i la gestió de documents electrònics. [TOTS ELS DEPARTAMENTS]

- Coordinació en algunes transferències de documentació dels arxius centrals als arxius comarcals. En alguns casos es gestiona alguna transferència especial o trasllat a dipòsit fora de la dinàmica ordinària de la XAC.
- Control de les eliminacions de documentació administrativa. Suport tècnic a l'elaboració de propostes d'accés i avaluació documental i a l'aplicació de les taules d'accés i avaluació documental.
- Coordinació tècnica dels responsables dels 32 arxius centrals administratius.
- Impuls de normativa jurídica. Revisió del Decret 76/1996, de 5 de març, pel qual es regula el sistema general de gestió de la documentació administrativa i l'organització dels arxius de la Generalitat de Catalunya; protocol de gestió de documents electrònics i arxiu; instrucció de digitalització substitutiva de documentació en paper amb validesa d'original.
- GEAC. Creació del mòdul d'administració del programari d'arxiu físic pels departaments i ens de la Generalitat. Grup de treball en fase de requeriments.
- Impuls de normativa tècnica per a la gestió de la documentació administrativa, concretament per a la revisió dels quadres de classificació i l'esquema de metadades.
- Assessorament en matèria d'arxius i gestió documental. Ingress de fons dels serveis territorials, oficines comarcals, centres educatius, centres sanitaris, oficines agràries, etc., en el territori. El conjunt d'arxius comarcals tenen com a funció ingressar, custodiar, tractar, descriure, donar accés i difondre la documentació de titularitat de la Generalitat en la seva comarca, entre d'altres.

Noves propostes

22

A. Proposta d'acords del Govern i decrets

- **Acord del Govern pel qual s'impulsa i es promou l'ús del domini .cat i la presència del català a Internet i en les tecnologies digitals avançades.**

La internet de les coses, que connecta tots els elements intel·ligents, tant en la llar com en el món del treball, ha generat interfícies de contacte persona-màquina cada cop més properes al llenguatge natural. Aquest fet ha determinat que els assistents de veu (com, per exemple, Siri a

Apple o Alexa a Android) s'hagin convertit en eines bàsiques per a comandar els sistemes dotats d'intel·ligència artificial. En aquests moments, no s'han desenvolupat aquests productes en català i és urgent crear un grup que impulsi la introducció de la nostra llengua en aquest sistema.

[PRE, PDAP i EC]

Plataformes com la Innovation Challenge connecten companyies tecnològiques, universitats i marques amb creadors de diferents disciplines.

- **Acord del Govern pel qual s'aproven mesures per a l'impuls de la gestió de documents i dades en el marc de l'administració digital de la Generalitat de Catalunya (ARESTA).** Estem davant d'un procés de transformació a un entorn completament digital en la tramitació dels processos de l'Administració de la Generalitat. Aquest període de transició està generant la necessitat de revisar com s'afronta la gestió dels documents i de les dades públiques en un context electrònic. El desplegament de la tramitació electrònica

està afectant la manera com es produeixen els documents i expedients, però també com s'hi accedeix, com es preserven o com s'interopera. [AERIT i PDAP]

- **B. Propostes de convenis i altres col·laboracions.** Formació de professionals de videojocs i col·laboració entre graus. S'estan iniciant converses amb el Departament d'Ensenyament per temes de formació continuada de professionals de videojocs i de col·laboració entre graus universitaris tecnològics i humanístics. [ENS]

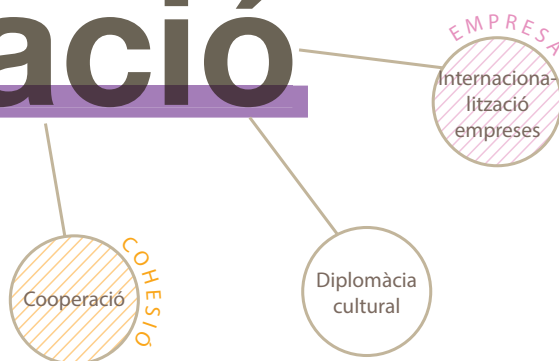

Jaume Plensa és un dels artistes catalans més internacionals i la seva obra es pot gaudir a llocs tan llunyans com Brasil.

La cultura i la internacionalització

Una de les maneres més amables que tenen per relacionar-se els diferents pobles i països del món és per mitjà de la cultura. Allò que tradicionalment s'ha anomenat “diplomàcia cultural”. La presència dels nostres artistes i les seves obres a l'estranger és una de les accions de promoció de Catalunya i la seva singularitat més eficaces.

Per això, la cultura té un paper rellevant en els contactes bilaterals amb altres països, com els plans de país que impulsa el Govern (amb Japó, amb Marroc o amb Flandes, per posar uns exemples).

I per això també és tan important el suport a la internacionalització d'empreses i creadors. Perquè a més de portar part del nostre ésser a fora, es fomenta el desenvolupament de les indústries creatives en un entorn global.

Però més enllà de les possibilitats de coneixement i reconeixement mundial, i de les possibilitats de convertir l'activitat cultural en creació de riquesa, des del Govern es treballa per ajudar, també per mitjà de la cultura, altres pobles que pateixen problemàtiques diverses.

Els programes de Cooperació al Desenvolupament ens permeten donar suport a països del sud del Mediterrani a millorar els seus serveis culturals o els seus arxius i a lluitar per la defensa dels drets humans i de la memòria històrica a l'Amèrica Central.

Internacional

143

Universitats de 29 Països

Ofereixen cursos de català

1.272

Empreses amb presència a

113

fires internacionals de contingut cultural

Teatre

70

Companyies catalanes d'arts escèniques han fet

1.389

representacions a l'estranger el darrer any

Sector editorial

53% de les exportacions de tot l'Estat

Catalunya va exportar llibres per valor de

275 Milions €

Literatura

El darrer any es van fer

79

Traduccions d'obres de literatura i pensament escrites en català

Actuacions en marxa

26

1. Diplomàcia cultural

1.1 Lectorats de llengua i estudis catalans a les universitats de l'exterior. L'Institut Ramon Llull promou estudis de llengua i cultura catalanes a les universitats de l'exterior amb les quals subscriu acords per a la implantació o consolidació d'estudis catalans i dóna suport a les universitats, el professorat i els estudiants per mitjà de diversos programes i línies d'ajuts. També gestiona les proves per certificar el nivell de català d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a les llengües. [EC]

1.2 Smithsonian Folklife Festival. Catalunya, cultura convidada a l'edició del 2018. La Smithsonian Institution organitza des del 1967 un dels principals esdeveniments de cultura popular a Washington DC, que aplega més d'un milió de visitants. L'edició del 2018 ha girat al voltant del lema «Catalunya: tradició i creativitat des de la Mediterrània» i ha comptat amb el programa «Amazing Catalonia!» per mostrar d'altres aspectes com el turisme, el patrimoni material i immaterial o la internacionalització empresarial [PRE, EC i AERIT]

1.3 Relacions i intercanvis culturals mitjançant relacions bilaterals amb governs regionals i estatals: Marroc, Japó, Quebec, Flandes. El Departament de Cultura treballa per potenciar les relacions culturals i l'intercanvi mitjançant relacions bilaterals amb governs de regions i estats que el Govern ha identificat com a prioritaris per a l'acció exterior. [AERIT-DG Relacions Exteriors]

- **Grup Cultura del Pla Japó 2016-2019.** Tercer pla del Govern amb el país nipó, fruit dels treballs del Comitè de Reforç Catalunya-Japó i dels quatre grups de treball sectorials, un dels quals és de Cultura, amb la participació del Departament i l'IRL en reunions de treball i plenàries anuals.
- **Pla Catalunya-Marroc 2014-2017.** El Departament participa en grups de treball de Cultura, universitats i recerca, coordinat per l'Institut Europeu de la Mediterrània.
- **Relacions amb governs autònoms d'estats compostos o federals: Flandes i Quebec.**

1.4 Comunitats catalanes a l'exterior. Compleixen un paper fonamental a l'hora de projectar Catalunya al món: donen a conèixer el país i la cultura i llengua catalanes arreu, i contribueixen a crear un teixit associatiu. El Departament de Cultura participa en la difusió de la cultura catalana als casals a través del suport a l'ensenyament del català, de la celebració de la Diada de Sant Jordi, o del suport a la digitalització del fons dels seus arxius. [AERIT]

1.5 Protocol d'accés a la biblioteca digital del Sistema de Lectura Pública de Catalunya eBiblioCat per als catalans residents a l'estranger. Actualment compta amb més de 2.000 usuaris inscrits. [AERIT]

1.6 Comissió de Cultura de la xarxa de cooperació territorial Euroregió Pirineus Mediterrània. Impulsa la cooperació cultural a través d'una convocatòria anual d'ajuts, amb l'objectiu de posar en relleu la diversitat cultural i patrimonial de l'Euroregió, esdevenir un espai de referència en l'àmbit de la creació artística i impulsar el consorci de projectes estructurants capaços de cooperar a nivell europeu. [AERIT]

2. Cooperació al desenvolupament

2.1 Agermanament institucional Marroc-Unió Europea. El Departament de Cultura participa en el reforçament institucional del Ministeri de Cultura i Comunicació marroquí, un projecte finançat per la UE amb 1,5 M € per un període de 2 anys (2018-2020) en el qual també hi participen el Ministère de la Culture francès i l'Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni italiana. L'Arxiu Nacional de Catalunya dona suport en la conservació i digitalització del fons de l'arxiu del Ministeri; la Filmoteca de Catalunya proporciona assessorament al Centre Cinématographique Marocain sobre la conservació, restauració i digitalització del seu fons audiovisual. [AERIT-ACCD]

2.2 Programa Biblioteques sense fronteres per a la realització d'activitats de sensibilització sobre les situacions de vulneració i la defensa dels drets humans a les biblioteques. Reforça l'acció de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de l'educació. L'any 2018 s'han fet exposicions a 6 biblioteques i una activitat de contacontes centrades en el tema de «Refugi i desplaçaments». [AERIT-ACCD]

“
He après a conviure amb gent que té una mentalitat
molt diferent a la meua

[Laila Kamrouh]

”

2.3 Projecte de col·laboració amb l'Arxiu Històric de la Policia Nacional de Guatemala i l'Arxiu Nacional de Catalunya. Emmarcat en el Pla Director de Cooperació al Desenvolupament 2015-2018 de la Generalitat de Catalunya, s'ha subscrit un conveni de col·laboració amb l'Arxiu Històric de la Policia Nacional de Guatemala, l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i el Departament de Cultura. Es destina un tècnic de l'ANC durant 1 mes a Guatemala. [AERIT-ACCD]

2.4 Suport als arxius dels casals catalans a l'exterior, especialment aquells amb documentació històrica. Des de l'any 2007 s'ha fet una acció amb col·laboració amb Arxivers sense Fronteres que ha permès recuperar i digitalitzar els fons dels casals catalans a l'exterior més antics (Mèxic, Cuba, etc.). El 2017 s'han formalitzat treballs en casals catalans de Cuba, Montevideo, Tolosa i Buenos Aires i s'ha proposat un conveni marc amb els respectius directors generals, encara no formalitzat. [AERIT]

3. Internacionalització de les empreses i creadors culturals

3.1 Conveni de col·laboració de l'ICEC amb ACCIÓ per a la internacionalització de les empreses culturals a través de les oficines de París, Londres, Berlín i Brussel·les. Enllaç entre les empreses catalanes i els professionals internacionals que cerquen produccions artístiques i des d'on es fa prospecció de nous mercats, elaboració d'informes i estudis útils per als professionals catalans. [EC-ACCIÓ]

3.2 Ajuts a projectes d'internacionalització de les empreses culturals i organització de missions i estands culturals catalans a les principals fires i esdeveniments mundials. L'ICEC concedeix ajuts i subvencions a projectes d'internacionalització en els àmbits de l'audiovisual, de les arts escèniques i la música, del llibre, de les galeries d'art i dels videojocs. A més, Catalan Arts és la marca d'internacionalització de les empreses culturals i creatives catalanes, que serveix per promoure la presència de les creacions i les empreses catalanes a mercats i fires internacionals. [EC-ACCIÓ]

3.3 Assessorament sobre internacionalització i sobre els ajuts europeus per als sectors culturals, des de la unitat Europa Creativa Desk – Media Catalunya. Funció d'assessorament de les empreses culturals sobre les convocatòries d'ajuts en el marc del programa Europa Creativa, tant en el subprograma de Cultura com en el de Media per a empreses de l'audiovisual. [EC-ACCIÓ]

3.4 Difusió de la literatura catalana en fires del llibre i de la presència d'artistes de Catalunya en programes destacats de la creació contemporània internacional. L'Institut Ramon Llull treballa perquè la cultura catalana estigui present en festivals i fires de ressò mundial; participa en esdeveniments culturals en ciutats estratègiques i capdavanteres en diferents àmbits de la creació; i promou intercanvis entre el sector creatiu local i l'internacional amb visites de comissaris, crítics, programadors, editors i agents estrangers per assistir a festivals, exposicions, estrenes, concerts o conferències a Catalunya. [PRE i AERIT]

3.5 Feria Internacional del Libro de Buenos Aires 2019, amb Barcelona com a ciutat convidada. [EC]

3.6 Missió comercial pel sector dels videojocs a Corea del Sud. Desenvolupada el novembre de 2018. [EC-ACCIÓ]

Els castells humans són una de les representacions culturals del nostre país que més s'ha internacionalitzat durant els darrers anys. Colles dels Tirallongues de Manresa i dels Margeners de Guissona actuant a Pisa.

Noves propostes

A. Proposta d'acords del Govern i decrets

- **Acord del Govern per a l'impuls de la cultura i la llengua catalanes a la Catalunya Exterior.** La xarxa de comunitats catalanes a l'exterior, nascuda de la iniciativa dels catalans i les catalanes immigrants, és un dels elements més actius per a la presència i la difusió de la cultura i la llengua catalanes als països on són. Aquesta xarxa, que compta amb el suport de la Generalitat per mitjà del Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència i de la Comissió, centra una bona part de la seva activitat en la cultura i en la llengua del país. És per això que és necessària la creació d'un programa amb la participació dels departaments esmentats amb la finalitat de donar suport a aquesta línia d'actuació. [AERIT i PRE]

B. Propostes de convenis i altres

col·laboracions. Suport als arxius dels casals catalans a l'exterior, especialment aquells amb documentació històrica. Des de l'any 2007 s'ha fet una acció amb col·laboració amb Arxivers sense Fronteres que ha permès recuperar i digitalitzar els fons dels casals catalans a l'exterior més antics (Mèxic, Cuba, etc.). El 2017 s'han formalitzat treballs en casals catalans de Cuba, Montevideo, Tolosa i Buenos Aires i s'ha proposat un conveni marc amb els respectius directors generals, encara no formalitzat. [AERIT]

- **Col·laboració per a la gestió i execució del Programa Operatiu FEDER de Catalunya 2014-2020 en els àmbits del Departament de Cultura.** A fi de poder desenvolupar les tasques compromeses en els projectes del Departament de Cultura i el seu sector públic en el PO FEDER 2014-2020, cal dotar els equips humans dels reforços necessaris per assolir els objectius proposats. [VEH]

Donar les eines per entendre i gaudir de l'art és bàsic per a una bona educació cultural. Visites escolars al MNAC ajuden a assolir aquest objectiu.

La cultura i l'educació

Les estadístiques mostren d'una manera clara i evident que hi ha una correlació directa entre el nivell d'estudis de la població i la importància que atribueixen a la cultura.

Per això, cal actuar des de la infància per començar a construir ciutadans i ciutadanes amb l'esperit crític que dona la cultura i la formació. Programes perquè l'escola tregui profit dels museus i de les possibilitats que aquests donen als joves d'aprendre experimentant i vivint la ciència, les arts o la història, són la base de les col·laboracions en aquest àmbit.

De la mateixa manera, s'aposta perquè aquests beneficis arribin a totes les capes socials i no siguin un element de trencament perquè tothom tingui accés a les mateixes oportunitats. Això s'aconsegueix amb programes com "Argonautes", que faciliten l'accés als museus i altres equipaments culturals a escoles amb dificultats especials.

Programes també de foment de la lectura, per arrelar hàbits que permetran als alumnes accedir al pensament, al coneixement i a l'entreteniment de qualitat durant tota la seva vida.

Cultura i escoles treballen colze a colze, com mostren la gran quantitat de projectes i iniciatives impulsades pel Govern i per molts agents socials.

Argonautes

Gràcies a aquest programa

6.700 alumnes d'escoles catalogades de complexitat màxima han tingut accés al patrimoni cultural

Llengua catalana

El Consorci per a la Normalització Lingüística té:

22 Centres

146

Punts arreu del territori

1,7

Milions d'alumnes formats

El total d'estudiants d'ensenyaments superiors artístics a Catalunya és avui en dia superior a

2.000

Matrícules anuals

1.500

Titulats per any

8.000

Lletres a les aules

524

Intervencions

→ **114** Autors

↓ **269** Poblacions

Museus i col·leccions

Els museus i col·leccions de Catalunya van rebre

2,3 milions de visitants escolars anuals

Més de la meitat de les activitats pròpies dels museus i col·leccions de Catalunya s'han dedicat a usos escolars

Més d'**1,5** milions de participants

Actuacions en marxa

32

1. Educació activa als equipaments culturals

1.1 Acord marc entre el Departament de Cultura i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, per a la millora de la utilització pedagògica del patrimoni, i de l'accés i ús per part de la comunitat educativa, signat el 2014

amb una vigència de 4 anys prorrogable per 4 anys més. Actualment se n'està preparant la pròrroga. L'objectiu de l'acord és fer visible la importància de la funció desenvolupada en matèria educativa pel sistema d'equipaments patrimonials i alhora maximitzar els resultats pel que fa a la qualitat, la renovació i l'accessibilitat de l'oferta dels museus i dels equipaments patrimonials visitables. [ENS]

1.2 Web Patrimoni Cultural – Educació

<http://culturaeducacio.gencat.cat/>. Impulsat per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, aixopluga un ampli ventall d'oferta educativa que els diversos equipaments patrimonials de Catalunya posen a l'abast per treballar amb l'alumnat el patrimoni i la cultura. L'objectiu és connectar les competències i àrees que estableix el currículum del Departament d'Ensenyament amb les activitats i els tallers experiencials que es proposen i, alhora, afavorir la participació de l'alumnat als diferents esdeveniments socials que s'organitzen al territori. [ENS]

1.3 Programa Argonautes. Emmarcat en l'acord marc de col·laboració entre el Departament de Cultura i el Departament d'Ensenyament, té com a objectiu facilitar l'accés als espais patrimonials a centre educatius amb alumnes en risc d'exclusió social mitjançant els ajuts totals o parcials en els transports. S'adreça a les escoles catalogades de complexitat màxima pel Departament d'Ensenyament. Posat en marxa al 2017, ja ha donat servei a més de 6.000 escolars.

[ENS i TES]

1.4 Experiència fotogràfica internacional dels monuments.

És un dels programes de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural que tenen com a objectiu facilitar les relacions entre el món educatiu i el patrimoni monumental, sota el paraigua de l'acord marc de col·laboració. L'Experiència fotogràfica internacional dels monuments és un concurs de fotografia i patrimoni adreçat als joves alumnes de secundària, que té per objectiu apropar-los al patrimoni cultural i monumental, per tal que el coneguin, el valorin i el gaudeixin. [ENS]

1.5 Marc de relació estable entre els museus i els centres de recursos pedagògics (CRP) de cada territori.

A les xarxes territorials de museus es treballa habitualment en contacte amb els CRP del territori i es promouen projectes i actuacions conjuntes, com les jornades que s'organitzen a Tarragona i Terres de l'Ebre, que compten amb el reconeixement dels crèdits per part del Departament d'Ensenyament. [ENS]

1.6 Sistema de millora de l'avaluació de les activitats educatives dels museus i el seu impacte en infants i joves.

Projecte implementat en el marc de les xarxes territorials de museus, amb la participació de diversos centres educatius i dels museus de la demarcació. [ENS]

1.7 Formació del professorat, oferta educativa del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) i activitats a les escoles.

Conveni de col·laboració entre l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i el Departament d'Ensenyament. [ENS]

1.8 Millora de la utilització pedagògica del patrimoni i de l'accés i ús per part de la comunitat educativa.

Col·laboració del Departament d'Ensenyament amb el Consorci del Museu Nacional d'Art, en la qual una docent es troba en comissió de serveis al MNAC per tal de treballar en contacte amb centres d'ensenyament.

1.9 Serveis i productes didàctics de la Xarxa d'Arxius Comarcals.

Col·laboració del Servei de Coordinació General d'Arxius i de l'Arxiu Nacional de Catalunya amb el Departament d'Ensenyament, que cedeix a l'ANC una docent durant tres dies a la setmana. [ENS]

1.10 Projectes educatius innovadors per fomentar

l'èxit educatiu d'escoles concretes. Escoles Tàndem, amb l'impuls de la Fundació Catalunya La Pedrera, i Escoles Magnet, amb l'impuls de la Fundació Jaume Bofill. Aquests projectes impliquen un equipament cultural amb un centre educatiu. El TNC, MACBA i MNAC participen en aquest projecte. [ENS]

1.11 Serveis educatius dels equipaments escènics i

musicals. El Consorci de l'Auditori i el Teatre Nacional de Catalunya presenten els projectes de serveis educatius a la convocatòria pública d'Ensenyament (DG Formació Professional Inicial i Ensenyament de Règim Especial). A més, el TNC té un conveni puntual amb l'Auditori per fer col·laboracions amb l'Escola Superior de Música de Catalunya i desenvolupar col·laboracions artístiques durant les temporades. [ENS]

1.12 Projectes educatius de coneixement de la comarca de l'Empordà a través dels seus museus.

Conveni de col·laboració entre l'Administració de la Generalitat, mitjançant el Departament d'Ensenyament, l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i diferents entitats públiques i privades de l'Alt Empordà, pel desenvolupament de projectes educatius de coneixement de la comarca a través dels seus museus. Conveni en tràmit de signatura. [ENS]

1.13 Serveis educatius de la Filmoteca de Catalunya: Filmoteca per a les Escoles, Aula de Cinema, visites guiades i activitats sota demanda.

Col·laboració per a la definició dels serveis i les maletes didàctiques amb els Centres de Recursos Pedagògics. [ENS-CRP i EC-Universitats públiques]

1.14 «HIBRIDACIONS I CONTEXTOS. Pràctiques

artístiques i educació». Projecte impulsat des del 2012, que posa en relació centres o espais d'art amb escoles d'art i disseny, que són els centres educatius especialitzats en la formació d'aquestes disciplines. S'activa un programa conjunt sota uns paràmetres comuns que incideix en els processos educatius, la visibilitat i el seu abast públic. [ENS i EC]

1.15 Pla Integral de les Arts Visuals. Associades a aquest pla es contemplen dues accions: 1) Creació d'una comissió específica de tècnics i experts que treballi per a la coordinació interdepartamental per tal d'assolir l'objectiu estratègic; 2) Elaboració d'una cartografia que reculli tots els agents que a Catalunya estan treballant en projectes que vinculen art contemporani i sistema educatiu. [ENS]

1.16 Programa d'alumnes en pràctiques de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya al Centre de Restauració de Béns Mobles. Conveni entre l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i el Departament d'Ensenyament. [ENS]

“
*Si l'aigua no xopa
 les arrels d'un arbre
 no en collirem cap fruit*

[M. Àngels Anglada]

”

2. Cultura i llengua a les aules

2.1 Programa d'arts escèniques i música en l'àmbit escolar. Projecte impulsat per la DG de Cooperació Cultural a partir de 2017. El programa compta amb dues línies d'actuació: [ENS]

- Difusió del model de programació escolar escènica i musicals i de bones pràctiques. Proposta de convocatòria de subvenció per a programació escolar.
- Difusió i promoció de les arts escèniques aplicades a l'aula. Planificar i executar formacions per a mestres en l'aplicació de les arts escèniques a l'aula.

2.2 Programa «Apadrinem el nostre patrimoni». Promogut pels Centres de Recursos Pedagògics (CRP), és un programa molt valorat des del món museístic. Es basa en la idea de l'apadrinament d'un element patrimonial per part d'un centre educatiu: els centres interessats s'adrecen al CRP de la seva zona per formalitzar la inscripció i rebre acompanyament, assessorament i formació en l'elaboració i el seguiment del projecte. [ENS]

2.3 Directrius i estàndards per a les biblioteques dels centres educatius de Catalunya. Participació del Servei de Biblioteques en el grup de treball per a l'elaboració i redacció de les directrius i paràmetres idonis per al bastiment, la planificació dels serveis, la gestió i l'avaluació de les biblioteques dels centres d'ensenyament de primària i secundària. La publicació va anar a càrrec del Col·legi de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya amb el suport econòmic del Departament d'Ensenyament. [ENS]

2.4 Reconeixement de la formació en el marc del Campus de Cultura Popular. Habitualment, la DG Cultura Popular i Associacionisme Cultural feia d'intermediari pel reconeixement de les activitats formatives per part del Departament d'Ensenyament. Cal destacar la línia de subvencions de la DGCPAC per a activitats formatives, una part dels cursos que es presenten sol·liciten també el reconeixement del Departament d'Ensenyament. [ENS- DG d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat]

2.5 Programa Impuls a Danses Populars Vives. La DGCPAC conjuntament amb el Servei d'Ordenació Curricular d'Ensenyaments de Règim Especial, ha promogut durant el curs 2017-18 el Programa d'Impuls de les Danses Populars Vives a l'ensenyament primari amb l'objectiu que tingui una presència transversal en els centres de primària. Les danses escollides són les pròpies de la demarcació per tal de promoure la cohesió social intergeneracional i la posada en valor del patrimoni. [ENS-DG Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial]

2.6 «Som cultura popular», Fòrum d'Educació i Cultura Popular. Té per objectius compartir experiències de referència i bones pràctiques sobre la cultura popular al món educatiu, crear debat i elaborar un discurs actual sobre la temàtica, posar en contacte persones i projectes que treballen en aquests àmbits i recollir i difondre propostes de continguts i de metodologies. El Fòrum pretén ser un espai de reflexió, debat, d'aprenentatge i d'intercanvi sobre la cultura popular a l'educació, posant de relleu aspectes com la interculturalitat, la diversitat religiosa o el gènere. [ENS, JUS-DG Afers Religiosos i TASF-DG Joventut]

Atesos els bons resultats del Fòrum, de cara a la propera edició l'any 2020 cal valorar si s'organitza alguna acció conjunta amb el Departament d'Ensenyament, Ajuntament de Barcelona i Departament de Cultura.

2.7 Extensió del programa Voluntariat per la Llengua (VxL) a l'àmbit escolar. Suport de la DG de Política Lingüística i del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) a escoles i instituts per implantar el programa VxL. El 2017 s'ha donat suport a 6 escoles, 17 instituts i 341 parelles lingüístiques. [ENS]

2.8 Reconeixement de l'experiència docent al professorat del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) en processos de selecció d'Ensenyament. La DG de Política Lingüística ha iniciat converses amb la DG de Secundària i Batxillerat per acordar-ho. [ENS]

2.9 Garantia que els coneixements de català del nou professorat de llengua catalana seran de nivell superior. Projecte sorgit arran del desacord dels departaments de català universitaris amb el sistema del Màster de Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes i l'oferta conjunta de llengua i literatura catalana/castellana. [ENS]

3. Lectura

- 3.1 Lletres a les aules.** Programa de foment de la lectura, promoció i difusió de la literatura adreçat als centres educatius durant el curs escolar. D'aquest programa se'n beneficien els centres educatius d'ensenyament primari, secundari i d'adults de tot el domini lingüístic. El programa es complementa amb «Autors a les aules», que permet que els alumnes lectors entrin en contacte directe amb els escriptors i hi estableixin un diàleg al voltant dels seus llibres i d'altres temes relacionats amb el fet literari com l'ofici d'escriure, el procés de creació o el món editorial. [ENS]
- 3.2 Campanya «Fas 6 anys tria un llibre».** Té com a objectiu que els nens i les nenes descobreixin les llibreries amb un adult, i que aprenguin a donar valor al llibre. Consisteix en trametre, a tots els nens i nenes de Catalunya que han fet o faran 6 anys, una targeta que podran bescanviar pel llibre infantil que més els agradi de fins a 13 €. IDESCAT facilita la base de dades; Ensenyament facilita el llistat d'escoles i fa difusió de la campanya; Presidència en fa publicitat i la CCMA en fa difusió a través del Club Súper 3; Acció Exterior procura que es puguin atendre els nens de fora Catalunya. El cost del 2017 ha estat de 358.000 euros, a través de subvenció directa al Gremi de Llibreters. [ENS, VEH- IDESCAT, AERIT i PRE-CCMA]
- 3.3 Programa Impuls de la Lectura (ILEC): Biblioteca Escola, una experiència de treball compartida amb la comunitat educativa.** Projecte nascut el 2015 amb l'objectiu d'oferir serveis a mida a la comunitat educativa més propera. S'ha constituït un equip de treball impulsat des de la Biblioteca Pública de Tarragona i el Departament d'Ensenyament, amb representants de diferents cicles i centres educatius, que consensua objectius i accions a desenvolupar durant el curs escolar, amb la lectura i la ciutat com a eixos. El programa incorpora préstecs de lots de literatura infantil i juvenil per a les escoles, vehiculats a través de la biblioteca pública del barri, poble o districte. [ENS]
- 3.4 Suport a les biblioteques especialitzades de la Generalitat de Catalunya.** Coordinació i suport per a la gestió del catàleg col·lectiu de les biblioteques especialitzades; formació en recursos, descripció i accés (RDA); pla estratègic; adquisició de recursos electrònics compartits. [TOTS ELS DEPARTAMENTS]
- 3.5 Organització de sessions de formació sobre seguretat ciutadana a les biblioteques públiques i foment de la lectura mitjançant clubs de lectura de novel·la negra.** Actuació prevista per al 2019, pendent de valoració. [INT]

Aprender a estimar els llibres des de ben petits és bàsic per a ser àvids lectors.

Foto: obra "Donem vida als llibres" Art Crea / Festival Inund'ART

Noves propostes

A. Proposta d'acords del Govern i decrets

- **Acord del Govern per a la promoció, difusió i innovació educativa en l'àmbit de les arts escèniques, la música i les arts visuals en l'Educació Infantil, Primària i Secundària.** L'escola és un dels millors entorns per desenvolupar la creativitat de les persones. És per això que es volen impulsar actuacions específiques en matèria d'arts escèniques, música i arts visuals en l'àmbit escolar conjuntament entre el Departament de Cultura i el d'Ensenyament a partir del curs 2019-2020. Els objectius que es persegueixen són, d'una banda, la promoció de programes d'arts escèniques, música i arts visuals en horari escolar per tal de formar espectadors, educar en la sensibilitat artística i crear nous públics a les arts en viu. D'altra banda, també es pretén articular programacions artístiques de qualitat, adequades a cada nivell educatiu i oferir experiències participatives de pràctica escènica, musical i d'arts visuals en l'àmbit escolar com a recurs pedagògic per desenvolupar noves estratègies d'aprenentatge del currículum educatiu i de les competències bàsiques. I, finalment, hi ha una voluntat de garantir la igualtat d'oportunitats d'accés a l'oferta artística, sigui quina sigui la procedència geogràfica dels alumnes. [ENS]

B. Propostes de convenis i altres col·laboracions

- Reconeixement de l'experiència docent al professorat del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) en processos de selecció d'Ensenyament. La DG de Política Lingüística ha iniciat converses amb la DG de Secundària i Batxillerat per acordar-ho. [ENS]
- Garantia que els coneixements de català del nou professorat de llengua catalana seran de nivell superior. Projecte sorgit arran del desacord dels departaments de català universitaris amb el sistema del Màster de Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes i l'oferta conjunta de llengua i literatura catalana/castellana. [ENS]

El territori català, tot i que petit, permet viatjar a paisatges molt diversos: dels Pirineus a la Costa Brava passant per racons encantats com Scala Dei, que és el marc perfecte per celebrar les Jornades de Natura i Espiritualitat.

La cultura i el territori sostenible

La UNESCO ha declarat que la cultura és un element transversal present en la majoria dels objectius de Desenvolupament Sostenible establerts per l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

I ho és perquè afecta a totes les situacions de vida de les persones i a tots els racons del territori. La cultura és l'element que ens permet donar vida als barris i a les ciutats i facilitar que tothom s'hi integri. És una eina imprescindible en les polítiques de regeneració urbana i de reequilibri territorial.

La cultura està repartida per tot el país en forma de patrimoni, tant material (monuments, conjunts arquitectònics) com immaterial (tradicions, festes, cultura popular). Però també en els paisatges construïts a poc a poc per la natura i per les persones.

Aquest element té un gran valor simbòlic, però també un gran potencial econòmic amb el turisme cultural i sostenible, que permet que arribi una riquesa arreu que aturi el perill de despoblació del món rural.

Per fer això, el Govern col·labora amb el món local, que gestiona i coneix a fons les necessitats de cada territori, i amb el món associatiu tan ric i tan estès per tots els pobles i ciutats del país, per dotar cada espai de les oportunitats que més s'adiguin amb la seva singularitat.

Biblioteques

El Sistema de lectura pública de Catalunya dona cobertura al 94,26% de la població de Catalunya

Programa.cat

1.570 Representacions a 281 equipaments de 215 Municipis de tot Catalunya

Equipaments

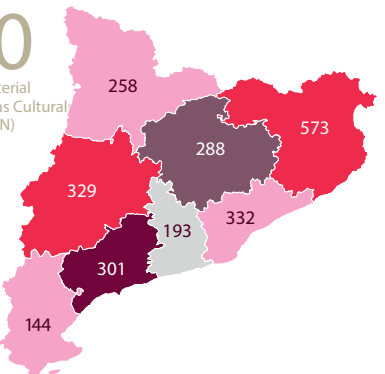
4.425 Equipaments culturals a Catalunya

940	641	595	184
Biblioteques	Espais d'Arts escèniques i musicals	Museus	Cinemes

2.420

Béns de patrimoni material immoble declarats Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN)

- 258 Alt Pirineu i Aran
- 332 Àmbit metropolità de Barcelona
- 301 Camp de Tarragona
- 288 Comarques centrals
- 573 Comarques gironines
- 193 Penedès
- 329 Ponent
- 144 Terres de l'Ebre

Actuacions en marxa

40

1. Ciutats

1.1 Millora del patrimoni cultural i dels nuclis antics mitjançant l'1% cultural. Col·laboració amb el Departament de Territori i Sostenibilitat per a la definició i signatura dels protocols que estableixen uns programes d'actuacions conjunts amb la finalitat d'instrumentar l'aplicació de l'import de l'1% cultural derivat de les obres promogudes. [TES]

1.2 Agenda urbana per Catalunya. Té per objectiu abordar la justícia social, la igualtat, la cohesió i la inclusió. D'entre els sis pilars temàtics, la cultura i la diversitat són integrants del pilar relatiu al Benestar. En aquest marc, la cultura té com objectius:

- Fomentar, promoure i protegir la diversitat i el patrimoni cultural, i totes les expressions artístiques.
- Prevenir la discriminació per raons de gènere, ètnia, creença, edat, sexe, orientació, capacitat econòmica, discapacitat o qualsevol altra diferència.
- Garantir la igualtat d'obligacions i oportunitats entre tots els ciutadans.
- Buscar estratègies per fer front al canvi demogràfic.

1.3 Bateig de trens de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya amb noms d'escriptors i escriptores catalans. [TES-FGC]

2. Administració local

2.1 Mancomunitat cultural amb les quatre diputacions provincials. Per tal de construir un model estable i sòlid d'ajuts a la programació escènica municipal, s'impulsa la unificació d'esforços amb les diputacions de Catalunya per coordinar criteris i polítiques d'actuació i sumar els recursos econòmics per guanyar eficàcia i aconseguir millors resultats a nivell cultural. Aportacions al Programa.cat i convenis amb els equipaments E-3 del Sistema Públic d'Equipaments Escènics i Musicals (SPEEM), per un import de 2,7 M € (2017).

Concertació cultural amb les diputacions provincials i els titulars de museus per canalitzar el suport als museus i als equipaments patrimonials bàsics vinculats, mitjançant les xarxes territorials de museus. Té per objectiu la potenciació de la projecció social, cultural i educativa dels museus com a institucions culturals públiques. [PRE-DG Administració Local]

2.2 Col·laboració amb la Direcció General d'Administració Local per a l'avaluació dels projectes d'especialització (PECT) finançats pels FEDER 2014-2020, prioritat d'inversió 6.3. Promoure la protecció, foment i desenvolupament del patrimoni cultural i dels nuclis antics. [PRE-DG Administració Local]

2.3 Coordinació tècnica del grup de treball local de transparència amb representants d'ajuntaments, diputacions, l'Àrea Metropolitana de Barcelona i el Consorci Administració Oberta de Catalunya (CAOC). En l'àmbit de l'arxivística, abasta accions per a la preparació de documents, models i indicadors que promouen la transparència i el bon govern especialment en l'àmbit dels municipis petits i mitjans. [PRE-DG Administració Local]

3. Patrimoni natural

3.1 Conveni de col·laboració entre la DG Patrimoni Cultural i la DG Polítiques Ambientals i Medi Natural. Treball conjunt de la Xarxa de Museus d'Etnologia gestionada pel Museu d'Història de Catalunya (MHC) i els parcs naturals. [TES]

3.2 Consorci del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Participació del Departament de Cultura i del Departament de Territori i Sostenibilitat (Sub-direcció General d'Informació i Foment de la Sostenibilitat) en els òrgans de govern del consorci. El Departament de Cultura aporta regularment per al funcionament ordinari del museu 120.000€, Territori n'aporta 50.000 (2018). [TES]

3.3 Col·laboració dels equipaments patrimonials de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural situats en els parcs naturals del cap de Creus (Monestir de Sant Pere de Rodes) i de la Serra de Montsant al Priorat (Cartoixa d'Escaladei). [TES]

3.4 Conveni d'adscripció al Sistema Territorial del mNACTEC per posada en valor, restauració i difusió del patrimoni històric de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. [TES-FGC]

3.5 Projectes de paisatge del patrimoni de la societat industrial i en el projecte "Museu al Carrer". Conveni amb l'Observatori del Paisatge de Catalunya en tràmit de signatura. [TES]

3.6 Conveni de col·laboració entre l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya i el Museu d'Història de Catalunya, pel qual el MHC cedeix un espai per a la realització d'una exposició de l'Institut. En fase de redacció del conveni. [TES]

3.8 Conveni marc de col·laboració amb el Departament de Territori i Sostenibilitat i el Consorci de l'Observatori del Paisatge. Conveni en fase de redacció per a la realització de polítiques relacionades amb el paisatge i el patrimoni. [TES]

4. Món rural

4.1 Castell Monestir d'Escornalbou a Riudecanyes (Baix Camp). Compartició de la propietat del castell entre l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. [ARPA]

4.2 Biblioteques amb Denominació d'Origen (DO). Projecte anual vigent des del 2013, per a la promoció de les biblioteques públiques de Catalunya. Consisteix en la prestació d'un servei específic d'informació acompanyat d'un programa d'activitats de dinamització al voltant de la cultura del vi. El 2017 hi han participat 66 biblioteques, que han organitzat 373 activitats amb una assistència de 18.700 participants. [TES i ARPA-INCAVI]

5. Objectius de desenvolupament sostenible (ODS)

5.1 Aportació de la cultura als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Entre els ODS es fa referència a qüestions competència del Departament de Cultura: millorar les competències de lectura de la població, valorar la diversitat cultural, elaborar polítiques de suport a les activitats productives, la creativitat i la innovació, protegir i salvaguardar el patrimoni cultural, i promoure un turisme sostenible que promogui la cultura i els productes locals. [TES-CADS]

- Incorporació dels objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 a la planificació estratègica de les biblioteques públiques. Col·laboració en l'elaboració conjunta dels criteris, a través del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible.

6. Eficiència energètica dels equipaments culturals

6.1 Promoció d'un distintiu de garantia de qualitat ambiental i un manual de bones pràctiques ambientals dels equipaments escènics i musicals i d'arts visuals, i de les biblioteques. El distintiu és una ecoetiqueta, un sistema voluntari de qualificació ambiental que certifica oficialment que el producte o servei compleix criteris ambientals estrictes establerts prèviament. Col·laboració en l'elaboració conjunta dels criteris, a través de la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic. [TES]

6.2 Activitats formatives: «La sostenibilitat ambiental dels equipaments culturals, els museus i les biblioteques». Organitzada pel Servei de Desenvolupament Empresarial de l'ICEC i la Sub-direcció General de Promoció Cultural amb l'objectiu de fomentar la sostenibilitat ambiental dels equipaments culturals, els museus i les biblioteques. [TES]

6.3 Projecte Edi-Net + SHERPA. Subvenció del programa europeu per assumptes energètics. [EC i TES-ICAEN]

6.4 FM Gencat, xarxa com a mètode de treball del facility management. Xarxa informal que integra tècnics de la Generalitat de Catalunya que s'encarreguen de gestionar els immobles, per poder aportar els serveis necessaris i aconseguir la màxima eficiència. [JUS]

7. Protecció del patrimoni i recuperació de la memòria històrica

7.1 Cicle «Cinema, memòria, pau i drets humans».

Organitzat per la Filmoteca de Catalunya en el marc del programa «Filmoteca per a les escoles», consta de sessions de curtsmetratges i fragments de pel·lícules per tractar els drets humans des d'un punt de vista audiovisual mitjançant la reflexió a través d'activitats participatives i intervencions de col·lectius que treballen directament els temes proposats. [AERIT-ACCD]

7.2 Assessorament i informació de la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Béns del Patrimoni Cultural de Catalunya i de la Gestió de Béns Mobles.

La Junta és un òrgan col·legiat pluridisciplinari de caràcter interdepartamental que taxa béns culturals mobles a petició d'òrgans de l'administració o d'interessats privats per al tràmit de mesures de protecció o de foment d'incentius fiscals al mecenatge. [PRE, VEH i INT]

7.3 Protocols de col·laboració que determinen el procediment i les condicions per a l'accés dels cossos de Mossos d'Esquadra i d'Agents Rurals a l'extranet eGIPCI.

L'objectiu és millorar el coneixement i protecció del patrimoni cultural immoble de Catalunya. El protocol amb el Cos de Mossos d'Esquadra és de vigència indefinida des del 2012, el del Cos d'Agents Rurals és fins al 2017 prorrogable automàticament per períodes de 5 anys.

[INT-Mossos d'Esquadra i ARPA]

7.4 Anàlisis fisicoquímiques del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC) per al Cos de Mossos d'Esquadra.

[INT-Mossos d'Esquadra]

7.5 Protocol de col·laboració per als casos de troballes de restes humanes i béns mobles associats al període històric de la Guerra Civil i la dictadura franquista.

Protocol signat el 2014 (prorrogable en períodes de 2 anys) per la DG del Patrimoni Cultural i la DG de Memòria Democràtica.

[JUS]

7.6 Gestió dels fons històrics de l'administració de Justícia.

Actuació en compliment de la Llei d'Arxius.

[JUS]

7.7 Projectes de col·laboració en el marc de les competències concurrents entre la DG del Patrimoni Cultural i la DG de Memòria Democràtica (Memorial Democràtic).

Conveni de col·laboració en fase de redacció, per articular projectes relacionats amb els drets humans, camps de concentració de la Guerra Civil i la postguerra, fonts primàries d'informació i en l'àmbit de l'arxivística (Servei de Coordinació General d'Arxius, ANC).

[JUS]

7.8 Donacions d'objectes del Memorial Democràtic en dipòsit al Museu d'Història de Catalunya.

Conveni de col·laboració entre l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i el Memorial Democràtic, en tràmit de formalització i signatura del conveni, per un període de 4 anys amb possibilitat de pròrroga.

[JUS]

7.9 Projecte "Fem esport, fem arxiu".

Promou la recuperació dels fons d'arxius de l'àmbit de l'esport.

[PRE-Secretaria General de l'Esport]

“
Els vells camins es multipliquen
allà on creien que acaba la carretera

[J.V. Foix]

”

Noves propostes

A. Proposta d'acords del Govern i decrets

- **Acord del Govern per a la protecció, conservació i difusió del patrimoni cultural i natural de Catalunya.**

El patrimoni natural, cultural i paisatgístic són elements clau per a la sostenibilitat territorial i constitueix un capital important per al territori, per la qual cosa cal impulsar polítiques de desenvolupament sostenible basades en un turisme respectuós, de qualitat i no massificat que n'afavoreixi la conservació i l'acreciment. [EC i TES] Aquest acord també està inclòs en l'àmbit de Territori Sostenible.

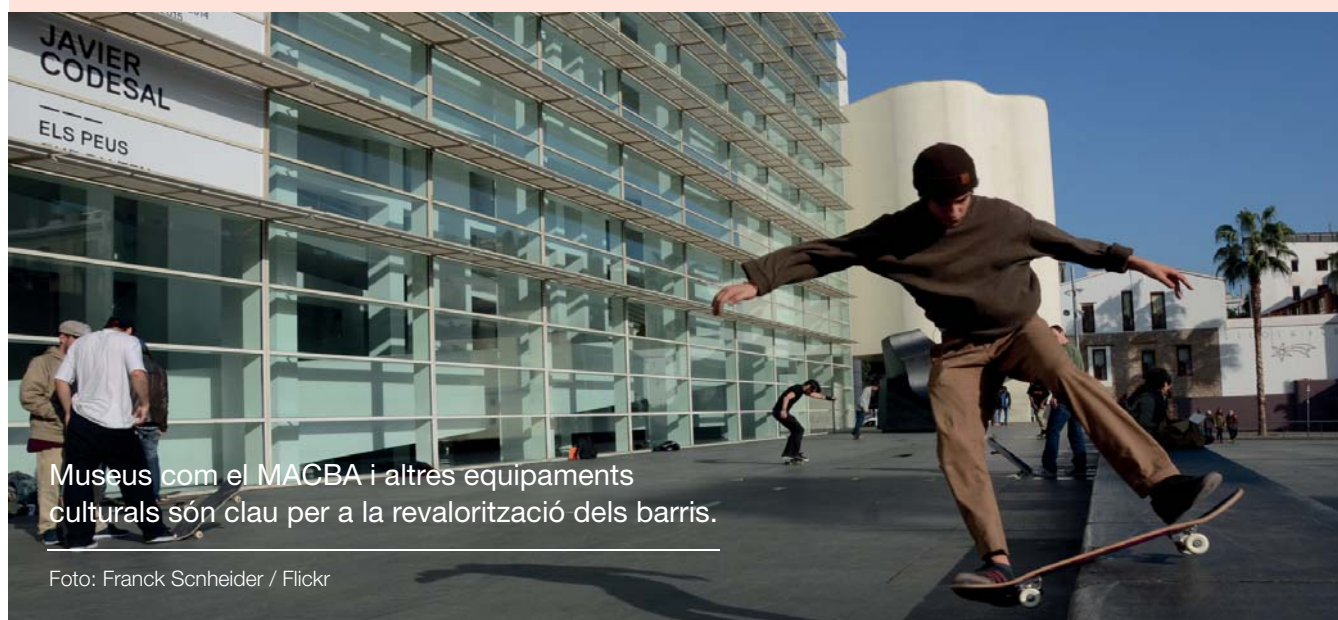
- **Acord del govern pel qual s'aprova iniciar la tramitació del Pla d'arxius i gestió documental de Catalunya.**

Des del Departament de Cultura, i en col·laboració amb els organismes que formen part del Consell Nacional d'Arxius i Gestió Documental, s'iniciaran els treballs per a la redacció d'un Pla d'Arxius i Gestió

Documental per a tot el sistema arxivístic de Catalunya, que inclou tant l'Arxiu Nacional com la Xarxa Comarcal o els arxius administratius institucionals.

B. Propostes de convenis i altres col·laboracions

- Programa de patrimoni cultural i patrimoni natural (museus i parcs). Conveni de col·laboració, actualment pendent d'aprovació i signatura. [TES]
- Projectes de paisatge del patrimoni de la societat industrial i en el projecte "Museu al Carrer". Conveni amb l'Observatori del Paisatge de Catalunya en tràmit de signatura. [TES]
- Conveni de col·laboració entre l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya i el Museu d'Història de Catalunya, pel qual el MHC cedeix un espai per a la realització d'una exposició de l'Institut. En fase de redacció del conveni. [TES]

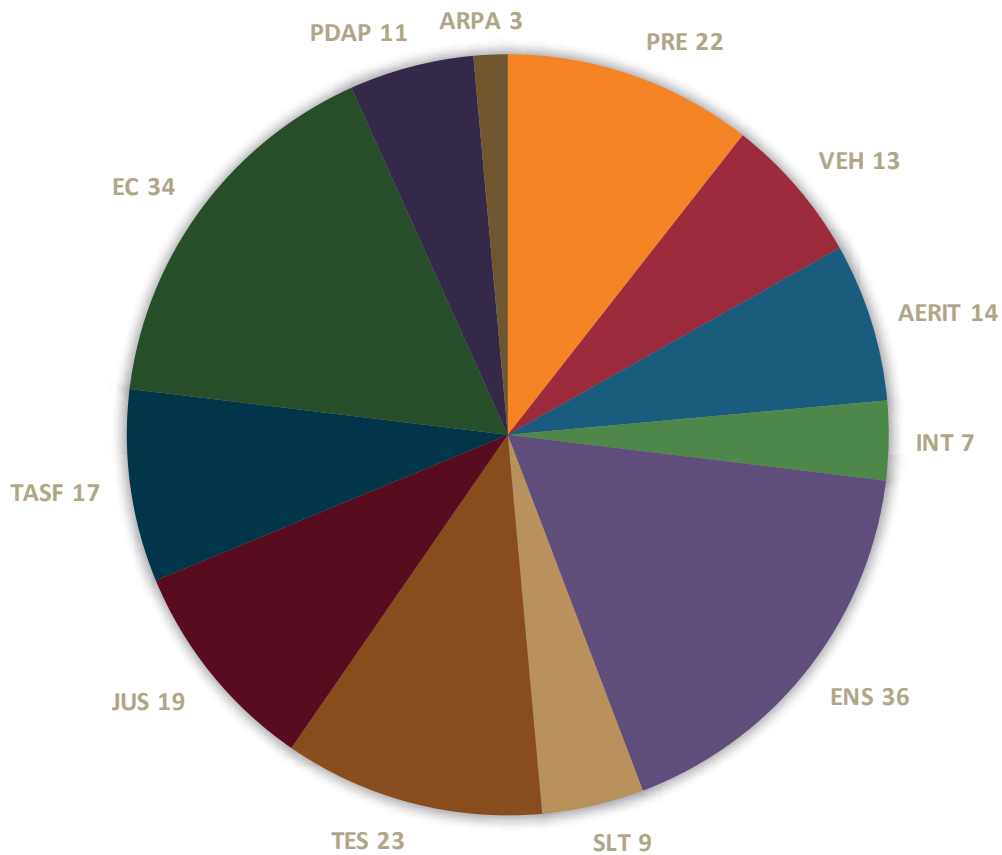

Museus com el MACBA i altres equipaments culturals són clau per a la revalorització dels barris.

Foto: Franck Schneider / Flickr

Resum de les **208** actuacions interdepartamentals

Departament de la Presidència	22
Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda	13
Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència	14
Departament d'Interior	7
Departament d'Ensenyament	36
Departament de Salut	9
Departament de Territori i Sostenibilitat	23
Departament de Justícia	19
Departament de Treball, Afers Socials i Famílies	17
Departament d'Empresa i Coneixement	34
Departament de Polítiques Digitals i Administració Pública	11
Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació	3

El Mercat de Música Viva de Vic és un punt de trobada professional de tots els sectors de la indústria musical, amb la participació d'artistes d'arreu del món.

Foto: Marc Castellet/ Agència Catalana de Turisme

Glossari de sigles i acrònims

- **Departament de la Presidència – PRE**
  - Corporació Catalana de Mitjans de Audiovisuals – **CCMA**
  - Direcció General d'Administració Local – **DGAL**
- **Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda – VEH**
  - Institut Català de Finances – **ICF**
  - Institut d'Estadística de Catalunya – **IDESCAT**
- **Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència – AERIT**
  - Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament – **ACCD**
- **Departament d'Interior – INT**
- **Departament d'Ensenyament – ENS**
  - Centres de Recursos Pedagògics – **CRP**
- **Departament de Salut – SLT**
- **Departament de Territori i Sostenibilitat – TES**
  - Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible – **CADS**
  - Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya – **FGC**
  - Institut Català de l'Energia – **ICAEN**
- **Departament de Cultura – CLT**
  - Institut Català de les Empreses Culturals – **ICEC**
- **Departament de Justícia – JUS**
  - Centre d'Iniciatives per a la Reinserció – **CIRE**
- **Departament de Treball, Afers Socials i Família – TASF**
  - Agència Catalana de la Joventut – **ACJ**
- **Departament d'Empresa i Coneixement – EC**
  - Agència Catalana de Turisme – **ACT**
  - Agència per a la Competitivitat de l'Empresa – **ACCIÓ**
  - Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca – **AGAUR**
- **Departament de Polítiques Digitals i Administració Pública – PDAP**
  - Centre de Seguretat de la Informació de Catalunya – **CESICAT**
  - Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació – **CTTI**
- **Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació – ARPA**
  - Institut Català de la Vinya i el Vi – **INCAVI**
- **Universitat Oberta de Catalunya – UOC**
- **Universitat Politècnica de Catalunya – UPC**
- **Universitat de Girona – UdG**
- **Universitat Rovira i Virgili – URV**

